PRIJS f 0,50.

REGEERINGS ALMANAK

VOOR NEDERLANDSCH-INDIË

1934

NL
92 C
1100
05

SUPPLEMENT

OP HET EERSTE GEDEELTE VAN
DEN REGEERINGSALMANAK 1933

LANDSDRUKKERIJ — BATAVIA

~~1251 / C7~~ ~~1246 / C7 / 8~~

~~F 2076~~

LZ
ALGEM
18
ALM

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK
0077 5848

23 MAART 1934 NL092C110005

REGEERINGS ALMANAK

VOOR NEDERLANDSCH-INDIË

1934

SUPPLEMENT

OP HET EERSTE GEDEELTE VAN
DEN REGEERINGS-ALMANAK 1933

LANDSDRUKKERIJ — BATAVIA

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK

INHOUD.

GRONDGEBIED, enz.

Bladz.
Vereenigingen. Vergaderingen. Rechtswezen. 1

BIJLAGEN.

F. Volksraadpositieregeling 1926 .... 1*
F[1]. Volksraad-Kiesverordening 1926 .... 6*
F[2]. Aanvullende Volksraadregelen 1926 .... 23*
F[3]. Gedelegeerden-Kiesverordening 1927 .... 27*

GRONDGEBIED, BEVOLKING

EN

INRICHTING VAN HET BESTUUR

VAN

NEDERLANDSCH-INDIË.

VEREENIGINGEN. VERGADERINGEN. RECHTSWEZEN.

Koninklijk besluit van 17 December 1918 No. 38 (Staatsblad 1919 No. 37), gewijzigd en aangevuld bij Staatsblad 1919, 562; 1923, 452; 1925, 67 en 582; 1926, 228; 1927, 49; 1931, 168; houdende vaststelling van bepalingen betreffende de uitoefening van het recht van vereeniging en van vergadering in Nederlandsch-Indië.

Paragraaf I. Van vereenigingen.

Art. 1. Voor de oprichting van eene vereeniging wordt geen machtiging van de Overheid gevorderd.

Art. 2. Van Staatkundige vereenigingen mogen geen anderen lid zijn dan Nederlandsche onderdanen, die den achttienjarigen leeftijd bereikt hebben.

Art. 3. Verboden zijn vereenigingen:
1o. welker bestaan of doel wordt geheim gehouden;
2o. die op den voet van het volgend artikel door het hooggerechtshof van Nederlandsch-Indië verklaard zijn in strijd te zijn met de openbare orde.

Art. 4. (1) Op een met redenen omkleed requisitoir van den procureur-generaal, dat door hem ten spoedigste bij uittreksel in de Javasche Courant wordt bekend gemaakt, kan het hooggerechtshof verklaren, dat eene vereeniging in strijd is met de openbare orde.

(2) Zoolang het hooggerechtshof geen uitspraak heeft gedaan is elke uiting van het vereenigingsleven, zoomede de toetreding van nieuwe leden tot de vereeniging verboden. Dit verbod is van kracht met ingang van den dag na dien der in het vorig lid bedoelde bekendmaking.

(3) Hetgeen verder noodig is voor de uitvoering van het eerste lid wordt geregeld bij eene ordonnantie, welke aan het hooggerechtshof bij het onderzoek en de beoordeeling van de feiten algeheele vrijheid van handelen waarborgt en aan de vereeniging het volle recht van verdediging verzekert, een en ander voor zoover zulks met het belang van het land in overeenstemming is te brengen.

Paragraaf II. Van vergaderingen.

Art. 5. Openbare vergaderingen tot gemeenschappelijke beraadslaging in de open lucht zijn verboden, tenzij vooraf vergunning van het Hoofd van plaatselijk bestuur (den resident-afdeelingshoofd) [1]) is verkregen.

Het Hoofd van plaatselijk bestuur (De Gouverneur) [1]) kan zoodanige vergunning intrekken of, bij weigering der vergunning door het Hoofd van plaatselijk bestuur (den resident-afdeelingshoofd) [1]), haar van zijn kant op verzoek van belanghebbenden verleenen.

Art. 5a. Openbare vergaderingen van staatkundigen aard, niet in de open lucht, zijn verboden, tenzij van het voornemen tot het houden der vergadering op Java en Madoera minstens 24 uur, in de gewesten daarbuiten minstens tweemaal 24 uur tevoren bericht is ontvangen bij het Hoofd van plaatselijk bestuur (den resident-afdeelingshoofd) [1]), dan wel, indien de vergadering buiten diens standplaats wordt gehouden, bij den naastbijzijnden, minstens den rang van onderdistrictshoofd bekleedenden bestuursambtenaar. Waar geen onderdistrictshoofden zijn, wijst het Hoofd van gewestelijk bestuur (de Gouverneur) [1]) de ambtenaren aan, aan wie de kennisgeving moet geschieden.

---

1) Voorzoover betreft de toepassing in de Gouvernementslanden van Java en Madoera (Staatsblad 1931, 168 sub 37°).

Art. 6. Tot alle vergaderingen waarbij het publiek wordt toegelaten, hebben de ambtenaren of beambten der politie vrijen toegang.

Weigering van toegang geeft aan de ambtenaren en beambten van politie het recht om zich dien toegang te verschaffen, mits bijgestaan door het Hoofd van plaatselijk bestuur (den resident-afdeelingshoofd, den regent of den assistent-resident) [1]), dan wel buiten diens (hun) [1]) standplaats, door den naastbijzijnden, minstens den rang van onderdistrictshoofd bekleedenden bestuursambtenaar. Waar geen onderdistrictshoofden zijn, wijst het Hoofd van gewestelijk bestuur (de Gouverneur) [1]) de ambtenaren aan, wier bijstand vereischt is.

Bij verhindering van den bevoegden ambtenaar om den bijstand persoonlijk te verleenen, kan door hem eene bijzondere schriftelijke machtiging worden verstrekt om zich den toegang tot de betrokken vergadering te verschaffen.

Art. 7. Het dragen van wapenen is verboden in vergaderingen, waarbij het publiek wordt toegelaten.

Dit verbod is niet toepasselijk op militaire officieren en onderofficieren, noch op Inlandsche hoofden, voor zooveel betreft de bij hunne gebruikelijke kleederdracht behoorende kris.

Art. 7a. Op vergaderingen van staatkundigen aard hebben personen beneden den achttienjarigen leeftijd geen toegang.

Hij die, hetzij de vergadering belegt, hetzij haar leidt, hetzij — in geval zij van eene vereeniging uitgaat — voorzitter of lid is van het bestuur dier vereeniging, treft doelmatige voorzieningen ter voorkoming van overtreding van de bepaling van het eerste lid.

Personen, in strijd met het eerste lid aanwezig, worden door de politie verwijderd, onverminderd hare bevoegdheid om overeenkomstig artikel 9 de geheele vergadering te doen uiteengaan.

Indien degene, tot wiens verwijdering de politie wil overgaan, beweert den achttienjarigen leeftijd te hebben bereikt, is hij gehouden dit ten genoegen van de politie aan te toonen; blijft hij daarmede in gebreke, dan wordt zijne verwijdering doorgezet.

Art. 8. Bijeenkomsten om zich in het hanteeren van wapenen te oefenen, op plaatsen in den regel voor publiek toegankelijk of door meer dan tien personen bijgewoond, zijn verboden, tenzij vooraf vergunning van het Hoofd van plaatselijk bestuur (den resident-afdeelingshoofd) [1]) is verkregen.

Het tweede lid van artikel 5 is ten deze toepasselijk.

Art. 8a. (1) Indien in eenig deel van Nederlandsch-Indië ernstig gevaar voor storing der openbare orde dreigt, kan door den Gouverneur-Generaal, den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord, worden bepaald, dat in een bij het betreffende besluit te omschrijven gebiedsdeel de uitoefening van het recht van vergadering aan de volgende beperkingen onderworpen is:

a. het bepaalde in artikel 5 is van toepassing op alle voor het publiek toegankelijke vergaderingen alsmede op vergaderingen, die gehouden worden op in den regel voor het publiek toegankelijke plaatsen;

b. andere dan de onder *a* bedoelde vergaderingen worden niet toegelaten tenzij voor het houden daarvan ten minste vijf dagen tevoren kennis is gegeven aan het Hoofd van plaatselijk bestuur (den resident-afdeelingshoofd) [1]), dat (die) behoudens beroep op het Hoofd van gewestelijk bestuur (den Gouverneur) [1]) bevoegd is het houden van de vergadering te verbieden;

c. het bepaalde in de artikelen 6, 7 en 7*a* is op alle vergaderingen van toepassing.

(2) Zoodra de bijzondere omstandigheden bedoeld in het vorig lid niet meer aanwezig zijn wordt het besluit ingetrokken.

---

1) Voorzoover betreft de toepassing in de Gouvernementslanden van Java en Madoera (Staatsblad 1931, 168 sub 37°).

Art. 8b. (1) De bij het vorig artikel bedoelde beperkingen van het vergaderrecht kunnen, wanneer dit in het belang van de openbare orde noodzakelijk geacht wordt, door den Gouverneur-Generaal, den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord, in een bij het betreffende besluit te omschrijven gebiedsdeel, dan wel in geheel Nederlandsch-Indië, ook voor een of meer bepaalde vereenigingen in het leven geroepen worden.

(2) Zoodra dit met het belang der openbare orde vereenigbaar is, wordt het in het eerste lid bedoelde besluit ingetrokken.

Art. 9. Elke vergadering, waarin de openbare orde wordt gestoord of tegen de bepalingen van dit besluit wordt gehandeld gaat op vordering van de politie terstond uiteen.

Paragraaf III. Strafbepalingen.

Art. 9a. Hij, die in eene besloten vergadering, welke door toepassing van artikel 8*a* of 8*b* onderworpen is aan de daarbij aangeduide beperkingen van het vergaderrecht, een feit pleegt, hetwelk in het openbaar begaan zou vallen onder een der feiten strafbaar gesteld bij de artikelen 154, 156, 160 en 207 van het Wetboek van Strafrecht voor Nederlandsch-Indië, wordt gestraft met gevangenisstraf of geldboete tot het bij het betrokken artikel van dat Wetboek aangegeven maximum.

De bij dit artikel strafbaar gestelde feiten worden beschouwd als misdrijven.

Art. 10. Overtreding van artikel 2, artikel 4, tweede lid, artikel 5, eerste lid, artikel 5*a*, artikel 7, eerste lid, artikel 7*a*, eerste lid, artikel 8, eerste lid, artikel 8*a*, eerste lid, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste twee maanden of met geldboete van ten hoogste tweehonderd gulden.

Met dezelfde straf wordt gestraft overtreding van artikel 7*a* tweede lid, indien een of meer personen beneden den achttienjarigen leeftijd tot de vergadering toegang hebben gekregen.

Gelijkerwijs wordt gestraft overtreding van de ingevolge artikel 8*b* uitgevaardigde bepalingen tot beperking van het vergaderrecht.

Art. 11. De in het voorafgaande artikel strafbaar gestelde feiten worden beschouwd als overtredingen.

[illegible]

[illegible]

Art. [illegible] Elke vergunning, waarvoor de opgaven [illegible]

Paragraaf III. Strafbepalingen.

Art. [illegible] [illegible]

[illegible] beschouwd als overtredingen.

Art. [illegible] Overtreding van artikel [illegible]

[illegible]

[illegible]

Art. [illegible] [illegible] worden beschouwd als overtredingen.

BIJLAGEN.

Bijlage F.

VOLKSRAADPOSITIEREGELING 1926 (2).

Koninklijk besluit van 30 September 1926 No. 26, houdende vaststelling van bepalingen betreffende het lidmaatschap van den Volksraad en van het College van Gedelegeerden. (Indisch Staatsblad 1926 No. 453, 1931 No. 165, 1933 Nos. 96 en 359).

§ 1. Van de leden van den Volksraad in het algemeen.

Art. 1. (Gewijzigd bij Stb. 1933 No. 359). De leden van den Volksraad genieten, met uitzondering van den voorzitter en van de leden, die in het genot zijn van het in artikel 5 bedoelde wachtgeld of non-activiteitstraktement, bij wijze van zittinggeld een bij achteruitbetaling maandelijks uit te keeren jaargeld van *f* 2 100 (twee duizend een honderd gulden), met dien verstande dat zij slechts dan op de maandelijksche uitkeeringen aanspraak kunnen maken als zij ten minste een vierde van het gezamenlijke aantal in de betrokken maand gehouden vergaderingen van den Raad of van afdeelingen en commissiën uit den Raad hebben bijgewoond en dat minstens één vergadering moet zijn bijgewoond als minder dan vier zoodanige vergaderingen in die maand zijn gehouden.

Art. 2. 1. De leden van den Volksraad genieten vrij vervoer in de hoogste klasse op de Staatsspoor- en Tramwegen zoomede bij de Landsautomobieldiensten doch bij deze laatste onder het voorbehoud, dat bij plaatsgebrek geen afzonderlijke wagens ter beschikking kunnen worden gesteld.

2. Overigens hebben zij voor hunne reizen ter bijwoning van vergaderingen van den Raad of van commissiën uit dien Raad aanspraak op tegemoetkoming voor reis- en verblijfkosten op den voet van het Algemeen Reisreglement, met dien verstande:

dat zij ongeacht hun rang of betrekking worden gerangschikt in de 1e klasse van reizigers, in dit Reglement vermeld;

dat zij voor de reizen over land ter bereiking van de plaats van bestemming vrij zijn in de keuze van den te volgen weg en de te bezigen vervoermiddelen, zullende echter geen hooger bedrag worden tegoed gedaan voor reis- en verblijfkosten dan hetgeen zou kunnen zijn in rekening gebracht bijaldien ware gereisd langs den weg en met de vervoermiddelen in bedoeld Reglement en de voorschriften tot uitvoering daarvan aangegeven;

dat bij reizen tusschen Soerabaja of Semarang en Batavia of omgekeerd desverkiezende de zeeweg instede van den landweg kan worden gevolgd.

3. Het recht op de in het vorig lid bedoelde tegemoetkoming voor reis- en verblijfkosten bestaat alleen, indien en voor zoover ter zake van dezelfde reis of hetzelfde verblijf niet reeds uit anderen hoofde tegemoetkoming vanwege het Land wordt genoten.

§ 2. Van de landsdienaren-leden van den Volksraad.

Art. 3. Bij besluit van den Gouverneur-Generaal, waarop de Raad van Nederlandsch-Indië is gehoord, kan worden verklaard, dat een uit 's Lands kas bezoldigd ambt niet gelijktijdig kan worden waargenomen met het lidmaatschap van den Volksraad (3).

Art. 4. 1. Wanneer ten aanzien van een uit 's Lands kas bezoldigd ambt de in het vorig artikel bedoelde verklaring is gedaan, is de bekleeder

(1) De regelingen, vervat in bijlagen F, F1 en F2, zijn in werking getreden m. i. v. 10 Mei 1927.

(2) Zie voorts de in St. 1931 No. 300 opgenomen ordonnantie tot tijdelijke vermindering van eenige krachtens de Volksraadpositieregeling genoten inkomsten tot het zelfde percentage als waartoe de bezoldigingen van landsdienaren tijdelijk worden teruggebracht.

(3) Zie Stbl. 1927 No. 12.

van dat ambt, die het Volksraadlidmaatschap heeft aanvaard, van rechtswege eervol uit zijn betrekking ontslagen of, zoo hij militair is, op non-activiteit gesteld.

2. Indien die verklaring aan de aanvaarding van het lidmaatschap is voorafgegaan, gaat het ontslag of de non-activiteit in op den dag, waarop de betrokkene voor het eerst aan de werkzaamheden van den Volksraad deelneemt; anders op den dag volgende op dien, waarop de verklaring te zijner kennis is gebracht.

Art. 5. 1. De ingevolge het vorig artikel uit zijn betrekking ontslagene of op non-activiteit gestelde geniet een wachtgeld of, zoo hij militair is, een non-activiteitstraktement, ten bedrage van de bezoldiging, welke hij in werkelijken dienst zou hebben genoten, doch niet meer dan *f* 1500 (vijftienhonderd gulden) 's maands.

2. Hij geniet de standplaatstoelage vastgesteld voor de plaats, waar hij zich vestigt.

3. Het wachtgeld of non-activiteitstraktement gaat in voor hen, die op den eersten dag der maand hebben zitting genomen, op dit tijdstip, en anders op den eersten dag der daarop volgende maand. Het eindigt op den laatsten dag der maand, waarin zij ophouden lid van den Volksraad te zijn, tenzij zij vóór dit tijdstip uit den dienst worden ontslagen, in welk geval het wachtgeld of non-activiteitstraktement eindigt op den laatsten dag der maand, waarin het ontslag is ingegaan.

4. Onder in werkelijken dienst genoten bezoldiging wordt verstaan wat daaronder begrepen is volgens de bepalingen omtrent het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren, of, zoo de betrokkene militair is, volgens de bepalingen in de betrekkelijke pensioenreglementen, dan wel, voor zoover die reglementen daaromtrent geen bepalingen bevatten, volgens een door den Gouverneur-Generaal te treffen regeling.

5. De tijd, op het in lid 1 bedoelde wachtgeld of non-activiteitstraktement doorgebracht, telt ten volle mede als diensttijd, geldig voor weddeverhooging en pensioen; bij de berekening van den pensioengrondslag komt dit wachtgeld of non-activiteitstraktement mede in aanmerking.

Art. 6. Over de diensten van hem, die ingevolge het vorig artikel uit zijne betrekking is ontslagen of op non-activiteit is gesteld, wordt, tenzij hij lid van het College van Gedelegeerden is, gedurende den tijd, dat de Volksraad geen zitting houdt, op zoodanige wijze beschikt als door den Gouverneur-Generaal gewenscht wordt geacht.

Art. 7. 1. Is bij het einde van het lidmaatschap van den Volksraad herstel in actieven dienst niet mogelijk, dan wordt den betrokkene, zoo hij burgerlijk landsdienaar is, een wachtgeld toegekend op den voet der regelen, inzake toekenning van wachtgeld aan niet in werkelijken dienst zijnde burgerlijke landsdienaren, die eervol uit hunne betrekking zijn ontslagen wegens intrekking van die betrekking, en zoo hij militair is, een non-activiteitstraktement op den voet als is of zal worden vastgesteld voor hen, die op non-activiteit zijn gesteld, omdat zij overcompleet zijn geraakt, hetzij door het opheffen van hunne betrekking, hetzij door de geheele of gedeeltelijke ontbinding van het wapen, het korps, den staf of het dienstvak, waartoe zij behooren.

2. Het wachtgeld of non-activiteitstraktement wordt berekend met inachtneming van de weddeverhooging waarop de belanghebbende, ware hij in werkelijken dienst gebleven, aanspraak zou hebben gehad.

Art. 8. (Aangevuld bij Stb. 1931 No. 165). 1. Wanneer ten aanzien van een uit 's Lands kas bezoldigd ambt die in artikel 3 bedoelde verklaring niet is afgelegd geeft de bekleeder van dat ambt, indien hij het lidmaatschap van den Volksraad wenscht te aanvaarden van het voornemen daartoe tijdig kennis aan den boven hem gestelden gezaghebbende.

2. Deze draagt zorg, dat de belangen van den dienst zoo weinig mogelijk schade lijden door de vervulling van de aan het Volksraadlidmaatschap verbonden plichten en doet daartoe zoonoodig tijdig voorstellen aan het bevoegd gezag.

3. Onverminderd zijn verplichtingen tot verzekering van den goeden gang van den dienst tijdens zijne afwezigheid, voor zoover hij voor dien goeden gang verantwoordelijk blijft, behoeft de betrokkene geen verlof om afwezig te zijn voor het verrichten van de aan het lidmaatschap verbonden werkzaamheden. Hij geeft van zoodanige afwezigheid zoo tijdig mogelijk aan den boven hem gestelden gezaghebbende kennis.

4. Een landsdienaar, lid van den Volksraad, behoeft geen verlof voor eene jaarlijksche reis van ten hoogste twee weken of een tweejaarlijksche van ten hoogste vier weken, indien deze ten behoeve van Volksraadswerkzaamheden wordt gemaakt en met een tusschentijd van ten hoogste een week, of zooveel langer als wegens het ontbreken van reisgelegenheid onontbeerlijk is, aansluit bij een zitting van dien Raad. Hij geeft van zoodanige afwezigheid zoo tijdig mogelijk aan den boven hem gestelden gezaghebbende kennis.

5. De termijn van twee of vier weken wordt verlengd met zoovele dagen als vereischt worden om van de plaats van vertrek te reizen naar de hoofdplaats van het gewest of van de afdeeling, waarheen hij zich voor bedoelde werkzaamheden begeeft, of, indien hij meer dan één gewest of afdeeling bezoekt, naar de verst-verwijderde hoofdplaats, en vandaar terug naar de plaats waar de reis eindigt. Als bedoelde plaatsen komen slechts Batavia en de standplaats van den betrokkene in aanmerking.

Art. 9. Het aanvaarden van het Volksraadlidmaatschap brengt geen verandering in de positie van landsdienaren, welke in het genot zijn van wachtgeld of non-activiteitstraktement.

§ 3. Van de leden van den Volksraad, die niet in 's Lands dienst zijn.

Art. 10. (Gewijzigd bij Stb. 1931 No. 165 en St. 1933 No. 96). 1. De leden van den Volksraad, die niet in 's Lands dienst zijn, hebben aanspraak op eene schadeloosstelling voor inkomsten, welke zij derven tengevolge van het bijwonen van de Volksraadvergaderingen tot ten hoogste *f* 1 500 (vijftienhonderd gulden) per maand gedurende ten hoogste vijf maanden.

2. Het recht op zoodanige schadeloosstelling en het bedrag daarvan worden, op aanvraag van den belanghebbende, vastgesteld door eene commissie van drie leden. De voorzitter van de Algemeene Rekenkamer is ambtshalve lid tevens voorzitter dier commissie; de beide andere leden worden benoemd door den Gouverneur-Generaal uit niet-leden van den Volksraad.

3. De commissie is bevoegd dengene, die op de in lid 1 bedoelde vergoeding aanspraak maakt, uit te noodigen zijne aanspraak met de door haar noodig geachte bewijsstukken te staven en die mondeling toe te lichten.

4. Het hoofd van den dienst der belastingen verstrekt aan de commissie alle door haar verlangde gegevens.

5. De leden der commissie zijn verplicht tot geheimhouding van hetgeen hun als zoodanig is gebleken of medégedeeld.

§ 4. Van de leden van het College van Gedelegeerden in het algemeen.

Art. 11. Boven hetgeen hun ingevolge artikel 1 als Volksraadlid toekomt, genieten de leden van het College van Gedelegeerden een maandelijksche toelage en eventueel een standplaatstoelage en een schadeloosstelling voor gederfde inkomsten, terwijl zij aanspraak hebben op vergoeding voor geneeskundige behandeling.

Art. 12. (Gewijzigd bij Stb. 1931 No. 165). 1. De maandelijksche toelage bedraagt *f* 1000 (een duizend gulden).

2. Dit bedrag wordt met *f* 50 (vijftig gulden) verminderd voor elken dag, waarop een lid een vergadering van het College of van een commissie

uit het College niet heeft bijgewoond, tot een maximum van *f* 250 (twee honderd vijftig gulden) tenzij deze afwezigheid door welbewezen ziekte, of door het waarnemen van plichten als Gedelegeerde veroorzaakt werd.

Art. 13. De standplaatstoelage en de vergoeding voor geneeskundige behandeling worden bepaald op den voet als voor landsdienaren is vastgesteld, met dien verstande, dat voor de aanspraak op eene standplaatstoelage en het bedrag daarvan de plaats van vestiging beslissend is.

Art. 14. 1. De schadeloosstelling voor gederfde inkomsten wordt genoten door hen, die als gevolg van hun lidmaatschap inkomsten hebben verloren, welke meer bedroegen dan de in lid 1 van artikel 12 bedoelde toelage, tot het bedrag van dat meerdere, behoudens het bepaalde in het vierde lid van dit artikel.

2. Bij de berekening van deze schadeloosstelling komen niet in aanmerking de inkomsten waarover bereids pensioen is toegekend, te voren genoten standplaatstoelagen, ambtskosten, zoomede wat tot vergoeding van onkosten afzonderlijk was toegelegd.

3. Het recht op zoodanige schadeloosstelling en het bedrag daarvan worden, op aanvraag van den belanghebbende, vastgesteld door de in het tweede lid van artikel 10 bedoelde commissie. De laatste drie leden van dat artikel zijn van toepassing.

4. De gelden, waarop een lid van het College van Gedelegeerden ingevolge het eerste lid van dit artikel en het eerste lid van artikel 12 aanspraak kan doen gelden, mogen tezamen niet meer bedragen dan *f* 1500 (vijftienhonderd gulden) 's maands.

Art. 15. 1. Inkomsten uit een ambt, betrekking of beroep door den betrokkene, nadat hij lid van het College van Gedelegeerden is geworden, aanvaard of ter hand genomen, komen in mindering van de in het vorig artikel bedoelde schadeloosstelling.

2. Als zoodanig worden niet beschouwd de als Volksraadlid genoten zittinggelden.

Art. 16. (Gewijzigd bij Stb. 1931 No. 165). 1. De elders woonachtige leden van het College van Gedelegeerden hebben, zoo zij zich naar aanleiding van hunne verkiezing als zoodanig te Batavia vestigen, aanspraak op vergoeding van verhuiskosten op den voet van het Algemeen Reisreglement. Gelijke vergoeding genieten zij, indien zij ten hoogste drie maanden voor of uiterlijk twaalf maanden na de beëindiging van hun lidmaatschap zich weder elders in Nederlandsch-Indië vestigen.

2. De leden van genoemd College hebben voorts voor hunne reizen ter bijwoning van vergaderingen van het College aanspraak op tegemoetkoming voor reis- en verblijfkosten op den in het tweede en het derde lid van artikel 2 aangegeven voet.

Art. 17. (Gewijzigd bij Stb. 1931 No. 165). 1. Wanneer een lid anders dan tengevolge van zijne plichten als zoodanig dan wel tengevolge van welbewezen ziekte, gedurende langer dan één maand achtereen uit de vergaderingen van het College van Gedelegeerden afwezig is, wordt dit door het College, nadat zoo mogelijk de betrokkene door een commissie uit zijn midden is gehoord, bij besluit geconstateerd.

2. De betrokkene verliest, met betrekking tot het in het besluit vermelde tijdperk, zijn aanspraak op de in artikel 11 bedoelde maandelijksche toelage en de verder in dat artikel bedoelde tegemoetkomingen.

§ 5. Van de landsdienaren-leden van het College van Gedelegeerden.

Art. 18. 1. Het lidmaatschap van het College van Gedelegeerden kan niet gelijktijdig worden waargenomen met een uit 's Lands kas bezoldigd ambt.

2. Bij besluit van den Gouverneur-Generaal, waarop de Raad van Nederlandsch-Indië is gehoord, kan voor bepaalde ambten uitzondering op dezen regel worden toegelaten (1).

(1) Vgl. Staatsblad 1927 No. 125.

Art. 19. Wanneer ten aanzien van een uit 's Lands kas bezoldigd ambt het tweede lid van het vorig artikel geen toepassing heeft gevonden, is de bekleeder van dit ambt bij aanvaarding van het lidmaatschap van het College van Gedelegeerden, tenzij artikel 4 reeds op hem is toegepast, van rechtswege uit zijne betrekking ontslagen of, zoo hij militair is, op non-activiteit gesteld, zulks met ingang van den dag, waarop hij als lid zitting neemt.

Art. 20. 1. Door den uit zijn betrekking ontslagene of op non-activiteit gestelde wordt, gedurende zijn lidmaatschap van het College van Gedelegeerden, geen wachtgeld of non-activiteitstraktement genoten.

2. De tijd, door hem als lid van dit College doorgebracht, telt ten volle mede als diensttijd, geldig voor weddeverhooging en pensioen.

3. Wordt te zijnen aanzien een besluit genomen als bedoeld in het eerste lid van artikel 17, dan treedt het vorig lid voor den in dat besluit vermelden termijn buiten werking.

Art. 21. 1. Na beëindiging van zijn lidmaatschap van het College van Gedelegeerden wordt de uit zijn betrekking ontslagene of op non-activiteit gestelde, op wien artikel 4 niet toepasselijk is, voor zooveel zulks, naar het oordeel van het bevoegd gezag, mogelijk is, in actieven dienst herplaatst of, zoo hij militair is, in activiteit hersteld.

2. Is zulks niet mogelijk, dan wordt hem een wachtgeld dan wel een non-activiteitstraktement toegekend als bedoeld in artikel 7.

Art. 22. 1. Wanneer ten aanzien van een uit 's Lands kas bezoldigd ambt de in het tweede lid van artikel 18 bedoelde uitzondering is toegelaten, geeft de bekleeder van dat ambt, indien hij het lidmaatschap van het College van Gedelegeerden wenscht te aanvaarden, van het voornemen daartoe tijdig kennis aan den boven hem gestelden gezaghebbende.

2. Deze draagt zorg, dat de belangen van den dienst zoo weinig mogelijk schade lijden door de vervulling van de aan bedoeld lidmaatschap verbonden plichten.

3. De betrokkene blijft verantwoordelijk voor den goeden gang van den dienst tijdens zijn afwezigheid. Hij behoeft geen verlof om afwezig te zijn voor het verrichten van de aan het lidmaatschap verbonden werkzaamheden en geeft van zoodanige afwezigheid zoo tijdig mogelijk aan den boven hem gestelden gezaghebbende kennis.

Art. 23. De in de artikelen 12 lid 1 en 14 bedoelde bedragen gelden voor de toepassing van de pensioenreglementen voor burgerlijke en militaire landsdienaren, zoomede van de reglementen voor de Weduwen- en Weezenfondsen van burgerlijke en militaire landsdienaren als bezoldiging.

§ 6. Van de leden van het College van Gedelegeerden, die niet in 's Lands dienst zijn.

Art. 24. Door den niet-landsdienaar wordt gedurende zijn lidmaatschap van het College van Gedelegeerden de in het eerste lid van artikel 10 bedoelde schadeloosstelling niet genoten.

Art. 25. De in de artikelen 12 lid 1 en 14 bedoelde bedragen tellen mede bij de berekening van den pensioengrondslag voor Europeesche leeraren bij het bijzonder onderwijs, voor Europeesche onderwijzers bij het particulier onderwijs, zoomede voor Europeesche locale ambtenaren.

§ 7. Slotbepaling.

Art. 26. 1. Deze bepalingen kunnen worden aangehaald als „Volksraadpositieregeling 1926".

2. Zij treden in werking tegelijk met de bepalingen van het derde hoofdstuk der Indische Staatsregeling en artikel II der daarbij behoorende overgangsbepalingen.

Bijlage F'.

VOLKSRAAD-KIESVERORDENING 1926.

Koninklijk besluit van 13 April 1926 No. 16, houdende vaststelling van eene verordening op de verkiezing van Volksraadleden (Ind. Stbl. 1926 Nos. 216 en 217, 1930 No. 336, 1931 No. 168 en 1933 No. 473).

§ 1. Van het Volksraadstemkantoor.

Art. 1. (Aangevuld bij Stb. 1933 No. 473). De verkiezing van leden van den Volksraad geschiedt onder technische leiding van het Volksraadstemkantoor.

Art. 2. 1. Het Volksraadstemkantoor is gevestigd te Batavia.

2. Het is samengesteld uit vijf leden en ten minste drie plaatsvervangende leden, die door den Gouverneur-Generaal worden benoemd en ontslagen.

3. De benoeming geschiedt voor vier jaren, gerekend van 1 Juli van het jaar waarin de candidaatstelling bij een periodieke verkiezing voor den Volksraad plaats heeft.

Die ter vervulling van een tusschentijds opengevallen plaats is benoemd, treedt af op het tijdstip, waarop degene, in wiens plaats hij is benoemd, moest aftreden.

4. Uit de leden wijst de Gouverneur-Generaal den voorzitter en den plaatsvervangenden voorzitter aan.

5. Één maand voor de periodieke aftreding en zoo spoedig mogelijk bij het tusschentijds openvallen van de plaats van een lid, dient de voorzitter aan den Gouverneur-Generaal een aanbeveling in van twee personen voor elke te vervullen plaats.

Art. 3. 1. Indien de voorzitter Java verlaat, geeft hij daarvan kennis aan den Gouverneur-Generaal, zoo mogelijk onder opgave van den vermoedelijken datum van zijn terugkeer. De plaatsvervangende voorzitter is tot een zoodanige kennisgeving alleen verplicht, indien de voorzitter afwezig is.

2. Van af den dag der candidaatstelling voor den Volksraad en zoolang nog niet alle werkzaamheden van het Stemkantoor, verbonden aan de vaststelling van den uitslag der verkiezing, zijn afgeloopen, verwijderen de voorzitter of de plaatsvervangende voorzitter zich zonder verlof van den Gouverneur-Generaal niet van Batavia. De leden en plaatsvervangende leden behoeven daartoe gedurende dien tijd het verlof van den voorzitter.

Art. 4. 1. De voorzitter van het Volksraadstemkantoor ontvangt en opent alle aan het kantoor gerichte stukken en zorgt voor hun verdere behandeling.

2. Hij bepaalt dag en uur der vergaderingen, roept de leden tot bijwoning op, onder mededeeling van de te behandelen onderwerpen. Hij leidt de vergaderingen van het kantoor en kan deze schorsen en desvereischt verdagen.

3. Hij ziet toe, dat alle aan het kantoor opgedragen werkzaamheden tijdig en naar behooren geschieden.

4. Hij draagt zorg voor de bewaring van het archief.

Art. 5. 1. Geen vergadering van het Volksraadstemkantoor is geldig, wanneer niet met den voorzitter dan wel den plaatsvervangenden voorzitter ten minste vier leden dan wel plaatsvervangende leden aanwezig zijn.

2. Dag, uur, plaats en agenda van een openbare vergadering worden tijdig vooraf in de Javasche Courant bekend gemaakt.

3. Tijdens eene openbare vergadering is een ieder bevoegd in de zaal, waar de vergadering plaats vindt, te vertoeven, voor zoover daardoor de orde niet wordt verstoord. De voorzitter is belast met de handhaving van de orde in de zaal.

4. De voorzitter draagt zorg dat de tafel, waaraan het Stemkantoor zitting houdt, zoodanig is geplaatst, dat de in de zittingzaal aanwezige personen de verrichtingen der leden kunnen gadeslaan.

5. Van het in een openbare vergadering behandelde wordt proces-verbaal, van de verrichtingen in een besloten vergadering worden notulen opgemaakt.

6. Daarin wordt van de samenstelling van het Volksraadstemkantoor en de wijzigingen daarin tijdens eene vergadering en van elke onderbreking van eene vergadering aanteekening gehouden.

7. Een afschrift van het in lid 5 bedoelde proces-verbaal wordt zoo spoedig mogelijk gezonden aan den Gouverneur-Generaal, den voorzitter van den Volksraad en de betrokken raadsvoorzitters; het wordt door de zorg van het kantoor gepubliceerd in de Javasche Courant en tegen betaling der kosten in afschrift verkrijgbaar gesteld.

Art. 6. Indien buiten het geval van eene vacature het Stemkantoor onvoltallig dreigt te worden, doet de voorzitter onverwijld een voorstel aan den Gouverneur-Generaal tot het benoemen van een of meer plaatsvervangende leden.

Art. 7. De door het Volksraadstemkantoor te verrichten tellingen en berekeningen worden door twee der leden ieder afzonderlijk uitgevoerd.

Art. 8. De ingevolge deze verordening door of aan het kantoor te verzenden telegrammen worden door den afzender steeds onverwijld bij geadviseerd dienstschrijven bevestigd.

Art. 9. (Aangevuld bij Stb. 1933 No. 473). 1. Het Volksraadstemkantoor geeft aan de voorzitters der betrokken raden, zoo noodig eigener initiatief, aanwijzingen nopens alle punten die op de uitvoering van deze verordening betrekking hebben.

2. Zij zijn verplicht deze aanwijzingen onverwijld op te volgen.

Art. 10. Indien het Volksraadstemkantoor bij zijne werkzaamheden een vraagpunt ontmoet, waarin deze verordening niet of onvolledig voorziet, beslist het overeenkomstig de strekking dezer verordening. Het onthoudt zich in geen geval op grond van stilzwijgen, duisterheid of onvolledigheid der bepalingen van eene beslissing of handeling, die voor den voortgang der werkzaamheden noodzakelijk is.

Art. 11. 1. Het houdt een lijst aan van de raden, welker leden kiezer zijn voor den Volksraad, radenlijst geheeten.

2. Voorts houdt het drie lijsten aan van de kiezers, kiezerslijsten geheeten, en wel één van de inheemsche onderdanen-niet-Nederlanders, ingedeeld volgens de kieskringen, waartoe zij behooren, één van de onderdanen-Nederlanders en één van de uitheemsche onderdanen-niet-Nederlanders.

Art. 12. (Gewijzigd bij Stb. 1933 No. 473). 1. Voor de samenstelling van de in het vorig artikel bedoelde kiezerslijsten doen de voorzitters der in het eerste lid daarvan genoemde raden — die voor zooveel noodig tijdig aan dezen plicht worden herinnerd door het Volksraadstemkantoor — uiterlijk 15 September van het jaar, waarin de candidaatstelling bij een periodieke verkiezing voor den Volksraad plaats heeft, aan genoemd kantoor opgave van de namen en voornamen, dan wel van de voor de persoonsaanduiding noodzakelijke toevoegsels, van hen, die op dat tijdstip leden van den door hen voorgezeten raad zijn en van de op dat tijdstip onvervulde plaatsen.

2. Daarbij wordt:

a. een benoemd lid van een anderen dan een regentschapsraad, landsdienaar zijnde, dadelijk na zijne benoeming als lid aangemerkt;

b. een benoemd lid van een regentschapsraad, zoomede een benoemd lid van een anderen dan een regentschapsraad, dat niet-landsdienaar is, eerst als lid aangemerkt, wanneer de kennisgeving, dat hij de benoeming aanneemt, 's raads voorzitter heeft bereikt;

c. een verkozen raadslid eerst als lid aangemerkt, wanneer hij zijn betrekking heeft aanvaard;

d. hij, die als lid van een anderen dan een regentschapsraad in het geval verkeert, bedoeld bij het eerste lid van artikel 12 der Locale radenordonnantie, geacht het lidmaatschap eerst te hebben verloren, zoodra de in dat lid vermelde kennisgeving 's raads voorzitter heeft bereikt of de termijn, waarbinnen bezwaren kunnen worden ingediend tegen de beslissing van den raad, dat een feit of een omstandigheid aanwezig is, waaruit het ophouden van het lidmaatschap van rechtswege voortvloeit, onbenut is voorbij gegaan, dan wel de Gouverneur-Generaal de uitspraak van den raad heeft bevestigd;

e. hij, die als lid van een regentschapsraad verkeert in het bij het eerste lid van artikel 14 der Regentschapsordonnantie bedoeld geval, wordt eerst geacht het lidmaatschap te hebben verloren, zoodra de in het tweede lid van dat artikel vermelde mededeeling het college van gecommitteerden heeft bereikt of de termijnen, waarbinnen hooger beroep open staat tegen de beslissing van dit college, dat de betrokkene heeft opgehouden lid van den raad te zijn, onbenut is voorbij gegaan, dan wel de beslissing van het college door den regentschapsraad is bevestigd;

f. hij, die als lid van een regentschapsraad verkeert in het bij het eerste lid van artikel 15 der Regentschapsordonnantie bedoeld geval, geacht het lidmaatschap eerst te hebben verloren, zoodra de termijn, waarbinnen hooger beroep open staat tegen de beslissing van den regentschapsraad waarbij hij van het lidmaatschap vervallen is verklaard, onbenut is voorbij gegaan dan wel die beslissing van den raad door het college van gedeputeerden is bevestigd;

g. hij, die als lid van een stadsgemeenteraad verkeert in het bij het eerste lid van artikel 13 der Stadsgemeenteordonnantie bedoeld geval, eerst geacht het lidmaatschap te hebben verloren, zoodra de in het tweede lid van dat artikel vermelde mededeeling het college van burgemeester en wethouders heeft bereikt of de termijn is verstreken, waarbinnen hooger beroep open staat tegen de beslissing van dit college, dat de betrokkene heeft opgehouden lid van den raad te zijn, dan wel de beslissing van het college door den stadsgemeenteraad is bevestigd;

h. hij, die als lid van een stadsgemeenteraad verkeert in het bij het eerste lid van artikel 14 der Stadsgemeenteordonnantie bedoeld geval, eerst geacht het lidmaatschap te hebben verloren, zoodra de termijn is verstreken, waarbinnen hooger beroep openstaat tegen de beslissing van den Stadsgemeenteraad, waarbij hij van het lidmaatschap vervallen is verklaard, dan wel die beslissing van den raad door het college van gedeputeerden is bevestigd.

3. Op den eersten dag der candidaatstelling berichten de bedoelde voorzitters, ook bij een tusschentijdsche verkiezing, telegrafisch of en in welk opzicht de samenstelling van den door hen voorgezeten raad sedert de indiening van de in lid 1 bedoelde opgave wijziging heeft ondergaan.

Art. 13. De in artikel 11 vermelde lijsten worden zoo spoedig mogelijk na de ontvangst van de in lid 3 van het vorig artikel bedoelde inlichtingen in een openbare vergadering van het Volksraadstemkantoor vastgesteld en door de leden gewaarmerkt.

Art. 14. De vorm, de inrichting, de grootte en de kleur van de in artikel 21 bedoelde formulieren en de in de artikelen 37 en 49 vermelde stemkaarten worden door het Volksraadstemkantoor bepaald.

Art. 15. Het Volksraadstemkantoor draagt zorg, dat de voorzitters der in artikel 11 bedoelde raden ten minste een maand vóór den dag der candidaatstelling van leden van den Volksraad in het bezit zijn van een

voldoend aantal formulieren voor de opgave van candidaten en dat deze autoriteiten, zoomede het oudste Hoofd van gewestelijk bestuur in de Vorstenlanden, tijdig vóór eene stemming beschikken over een voldoend aantal blanco-stemkaarten.

§ 2. Van de kieskringen, het aantal hunner afgevaardigden en der kiezers in kieskring IV.

Art. 16. (Gewijzigd bij Stb. 1930 No. 336). Voor de verkiezing van leden van den Volksraad behoorende tot de inheemsche onderdanen-niet-Nederlanders worden de volgende kieskringen ingesteld:

I. West-Java, omvattende de provincie van dien naam;
II. Midden-Java, omvattende de provincie van dien naam;
III. Oost-Java, omvattende de provincie van dien naam;
IV. Vorstenlanden, omvattende de gewesten Soerakarta en Jogjakarta;
V. Zuid-Sumatra, omvattende de gewesten Lampongsche districten, Benkoelen, Palembang, Djambi, Bangka en Onderhoorigheden zoomede Billiton;
VI. Menangkabau, omvattende het gewest Sumatra's Westkust;
VII. Noord-Sumatra, omvattende de gewesten Atjeh en Onderhoorigheden en Tapanoeli;
VIII. Oost-Sumatra, omvattende de gewesten Oostkust van Sumatra en Riouw en Onderhoorigheden;
IX. Borneo, omvattende de gewesten Westerafdeeling van Borneo en Zuider- en Oosterafdeeling van Borneo;
X. Celebes, omvattende de gewesten Manado en Celebes en Onderhoorigheden;
XI. Molukken, omvattende het gouvernement der Molukken;
XII. Kleine Soenda-eilanden, omvattende de gewesten Bali en Lombok en Timor en Onderhoorigheden.

Art. 17. Het aantal afgevaardigden van elk der kieskringen I en II wordt op 3, van kieskring III op 4, van kieskring X op 2 en van elk der overige kieskringen op 1 bepaald.

Art. 18. In kieskring IV zijn kiezer het oudste Hoofd van gewestelijk bestuur in de Vorstenlanden en de Zelfbestuurders.

§ 3. Van de candidaatstelling.

Art. 19. 1. De candidaatstelling voor het lidmaatschap van den Volksraad heeft plaats gedurende twee dagen, en wel bij periodieke verkiezingen op den 14en en 15en October.

2. In kieskring IV heeft candidaatstelling niet plaats.

Art. 20. 1. De candidaatstelling geschiedt door de indiening van eene opgave van een of meer namen van personen, behoorende tot de onderdanengroep, aan welke de betrokken plaatsen in den Volksraad wettelijk zijn toegewezen door kiezers behoorende tot die onderdanengroep.

2. Voor de candidaatstelling van inheemsche onderdanen-niet-Nederlanders moeten deze kiezers bovendien behooren tot den kieskring, door welken de te verkiezen personen worden afgevaardigd.

3. Voor de verkiezing van onderdanen-Nederlanders en uitheemsche onderdanen-niet-Nederlanders, zoomede voor de verkiezingen te houden in de kieskringen I, II, III en X, bevat elke opgave niet meer namen van candidaten dan tweemaal het aantal te vervullen plaatsen. In de overige kieskringen bevat zij slechts den naam van één candidaat.

Art. 21. De formulieren voor de opgaven van candidaten zijn gedurende dertig dagen vóór en op den eersten dag der candidaatstelling kosteloos verkrijgbaar ten kantore van de voorzitters der in artikel 11 bedoelde raden. Van de verkrijgbaarstelling doen deze voorzitters openbare kennisgeving.

Art. 22. 1. De indiening der opgaven heeft plaats op de dagen der candidaatstelling tusschen des voormiddags 8 uur en des namiddags 1 uur.

2. Ten minste dertig dagen vóór den eersten dag der candidaatstelling doen de in artikel 21 genoemde voorzitters hiervan openbare kennisgeving.

Art. 23. 1. De opgave in het eerste lid van artikel 20 vermeld moet in Latijnsche karakters inhouden den naam, de voorletters, de woonplaats, zoomede andere voor de persoonsaanduiding der candidaten noodzakelijke toevoegsels, en, behoudens het bepaalde in het zesde lid van dit artikel, in Latijnsche karakters onderteekend zijn door ten minste vijf bevoegde kiezers.

2. Indien de candidaat is een gehuwde vrouw of weduwe, die aan de bepalingen voor Europeanen onderworpen is of op wie deze bepalingen toepasselijk zijn verklaard, wordt zij in de opgave opgenomen met den naam van haar echtgenoot of overleden echtgenoot, onder toevoeging van haar eigen naam, voorafgegaan door het woord: „geboren" of eene afkorting van dit woord.

3. Naast de onderteekening moeten worden vermeld de namen van de onderteekenaars en hunne voorletters, of andere voor de persoonsaanduiding noodzakelijke toevoegsels, zoomede de raad waarvan zij lid zijn.

4. Dezelfde kiezer mag niet meer dan één opgave onderteekenen.

5. Indien een kiezer het Latijnsche letterschrift niet voldoende machtig is, wordt de opgave, op zijn verzoek, ingevuld door den voorzitter van den raad, waarvan hij lid is; deze maakt van een en ander melding aan den voet der opgave.

6. De handteekening van een kiezer, die het Latijnsche letterschrift niet voldoende machtig is, wordt gesteld in tegenwoordigheid van den voorzitter van den raad, waarvan hij lid is; deze verklaart aan den voet der opgave, dat en door wien de bedoelde handteekening in zijne tegenwoordigheid is gesteld.

Art. 24. 1. De inlevering van de opgaven geschiedt persoonlijk door een of meer personen, die haar onderteekend hebben. De inlevering geschiedt bij een der voorzitters van de in artikel 11 bedoelde raden en voor zoover de opgaven van inheemsche onderdanen-niet-Nederlanders betreft, bij den voorzitter van een raad, gevestigd binnen den kieskring, waarvoor de opgave bestemd is.

2. De candidaten kunnen bij de inlevering tegenwoordig zijn.

3. Opgaven, welke

a. worden ingeleverd door personen, die haar niet onderteekenden;
b. worden ingeleverd buiten den vastgestelden tijd of bij een anderen voorzitter dan in den tweeden zin van lid 1 is aangewezen, dan wel
c. niet voorzien zijn van vijf handteekeningen, de daarnaast te stellen namen, en de vermelding van den raad, waarvan de dragers lid zijn,

worden door den voorzitter geweigerd.

4. In alle andere gevallen stelt deze een bewijs van ontvangst ter hand aan dengene, die de opgave inlevert.

5. Is de voorzitter van oordeel, dat de opgave niet voldoet aan andere dan de in lid 3 bedoelde wettelijke eischen, dan wordt daarvan, met mededeeling van de redenen, in het bewijs van ontvangst melding gemaakt.

6. In dit ontvangstbewijs wordt tevens bekendgesteld, dat het den onderteekenaars der betrokken opgave zoowel gezamenlijk als ieder afzonderlijk vrij staat om zich, hetzij schriftelijk hetzij bij gemachtigde, tot het Volksraadstemkantoor te wenden ter weerlegging van de in het bewijs van ontvangst vermelde bezwaren.

Art. 25. 1. Zoodra de in artikel 22 tot het inleveren van opgaven van candidaten bepaalde tijd is verstreken, sluit de voorzitter, na daarvan afschrift genomen te hebben, de ingeleverde opgaven van candidaten, voor elke onderdanengroep afzonderlijk, in enveloppen, verzegelt hij deze en stelt hij op de buitenzijde van elk dezer een door hem onderteekend verklaring, dat zij de ingeleverde opgaven inhoudt. In de verklaring worden

vermeld het aantal dier opgaven de onderdanengroep, waarop zij betrekking hebben en de kieskring waartoe zij behooren.

2. De enveloppen worden dadelijk daarna geadviseerd per post gezonden aan het Volksraadstemkantoor. Van de verzending wordt aan het kantoor telegrafisch kennis gegeven.

3. Indien geen opgaven zijn ingediend, doet de voorzitter daarvan onverwijld telegrafisch mededeeling aan het Volksraadstemkantoor.

Art. 26. 1. Dadelijk na de verzending, bedoeld in lid 2 van het vorig artikel, onderzoekt de raadsvoorzitter nader of de door hem opgezonden opgaven voldoen aan de bij deze verordening gegeven voorschriften en deelt hij den uitslag van dit onderzoek mede aan het Volksraadstemkantoor.

2. Zoo hij van oordeel is, dat de bedoelde opgaven niet aan de bij deze verordening gegeven voorschriften voldoen, vermeldt hij de gronden, waarop dit oordeel berust, onder overlegging van alles, wat tot staving daarvan kan dienen.

Art. 27. 1. Zoodra de voorzitter van het Volksraadstemkantoor in goede orde de in lid 2 van artikel 25 bedoelde enveloppe, dan wel het in lid 3 daarvan bedoeld bericht ontvangen heeft, doet hij daarvan mededeeling aan den afzender.

2. Is een enveloppe met opgaven geschonden ontvangen, dan beslist het Stemkantoor in eene openbare vergadering of deze moet worden beschouwd als in het ongereede te zijn geraakt.

3. Indien beslist wordt dat een enveloppe in het ongereede is geraakt, zoomede indien moet worden aangenomen dat een enveloppe verloren is gegaan, wordt daarvan telegrafisch mededeeling gedaan aan den afzender, die, na ontvangst van dit bericht, de krachtens lid 1 van artikel 25 genomen afschriften aan het Volksraadstemkantoor zendt, met inachtneming van de in lid 1 en 2 van dat artikel gegeven voorschriften.

4. Deze toezending van afschriften wordt zoo vaak als noodig is herhaald.

5. Na de publicatie van de candidatenopgaven in de Javasche Courant vernietigd de raadsvoorzitter de te zijnen kantore berustende afschriften.

Art. 28. 1. Het Volksraadstemkantoor doet de ontvangen opgaven van candidaten zoo spoedig mogelijk in de Javasche Courant bekend maken en tegen betaling der kosten, in afschrift verkrijgbaar stellen.

2. Het onderzoekt onverwijld of de opgaven aan de in deze verordening gestelde eischen voldoen, wint, waar het in twijfel verkeert, inlichtingen in omtrent de identiteit der gestelde candidaten, zoomede nopens de onderdanengroep, waartoe zij behooren, en vergelijkt de onderteekeningen der opgaven met de kiezerlijsten.

3. Voldoet de onderteekening eener opgave niet aan de eischen gesteld in het eerste en derde lid van artikel 23, of is een candidaat niet aangeduid met de vermelding in het eerste en tweede lid van artikel 23 geëischt, dan geeft het Volksraadstemkantoor hiervan, met aanduiding van het verzuim, langs den kortsten weg kennis aan een der onderteekenaars van de opgave.

4. Zoolang de in het eerste lid van het volgend artikel bedoelde vergadering nog niet gehouden is, stelt het kantoor zoo mogelijk een der onderteekenaars eener opgave in de gelegenheid het verzuim, in de kennisgeving bedoeld, te herstellen of te doen herstellen.

5. Het Stemkantoor roept voor een en ander, zoo noodig telegrafisch, de tusschenkomst in van een of meerdere der raadsvoorzitters, die hunne bevindingen of verrichtingen ter zake, zoo noodig telegrafisch, ter kennis brengen van het kantoor.

Art. 29. (Aangevuld bij Stb. 1933 No. 473). 1. Nadat alle ingediende opgaven van candidaten op één onderdanengroep, en voor wat de inheemsche onderdanen-niet-Nederlanders betreft, op één kieskring betrekking hebbende, door het Volksraadstemkantoor zijn ontvangen, doet het in een openbare vergadering mededeeling van de resultaten van het in

het vorig artikel bedoelde onderzoek, en beslist het naar aanleiding daarvan over de geldigheid van elk der ingediende opgaven en over de handhaving van de daarop voorkomende candidaten.

2. De in het vorig lid bedoelde verrichtingen geschieden in de, in artikel 16 aangegeven volgorde der kieskringen, behoudens dat kieskring X onmiddellijk na den IIIden kieskring volgt.

3. De dag, waarop deze vergadering wordt gehouden, wordt vastgesteld op zoodanig tijdstip, dat zooveel mogelijk een redelijke termijn wordt gelaten voor het in het zesde lid van artikel 24 bedoeld verweer, het in artikel 26 vermeld onderzoek en de ingevolge het derde, vierde en vijfde lid van artikel 28 te verrichten handelingen, een en ander met dien verstande, dat het regelmatig verloop der stemming op den in artikel 34 bepaalden dag niet in gevaar wordt gebracht.

4. Door het Volksraadstemkantoor worden van onwaarde verklaard de opgaven van candidaten:

a. waarvan de onderteekening niet voldoet aan de eischen, gesteld in het eerste en derde lid van artikel 23 (bij de vaststelling van het aantal der onderteekenaars blijven buiten aanmerking zij, die meer dan een opgave hebben onderteekend);

b. waarop, door toepassing van het volgend artikel, alle candidaten zijn geschrapt.

5. De opgaven van candidaten, welke van onwaarde zijn verklaard, blijven verder buiten beschouwing.

6. De voorzitter maakt de redenen van van-onwaarde-verklaring onmiddellijk bekend. Indien een der in de zaal aanwezigen dit verlangt, moet de opgave worden vertoond.

7. De in de zaal aanwezigen kunnen tegen de beslissing van het Stemkantoor bezwaren inbrengen. Hierop wordt door het kantoor onmiddellijk beschikt.

8. Van een en ander geschiedt aanteekening in het proces-verbaal.

Art. 30. 1. Het Volksraadstemkantoor schrapt, in de volgorde in dit artikel aangewezen, van de opgaven de candidaten:

a. die niet zijn aangeduid met de vermelding in het eerste en tweede lid van artikel 23 geëischt;

b. die behooren tot eene andere onderdanengroep, dan waarvoor de candidaatstelling moet dienen;

c. die onder een andere, juistere aanduiding op een andere opgave voorkomen;

d. voor wat betreft de kieskringen I, II, III en X, die reeds in een dezer kieskringen tot lid van den Volksraad verkozen zijn verklaard;

e. die op de opgave voorkomen na het ten hoogste toegelaten aantal.

2. De bepalingen van het zesde, zevende en achtste lid van het vorig artikel vinden overeenkomstige toepassing.

Art. 31. 1. Voor elk der onderdanengroepen en, voor wat de inheemsche onderdanen-niet-Nederlanders betreft, voor elk der kieskringen, voegt het Volksraadstemkantoor de namen, welke, na toepassing van artikel 30 voorkomen op de opgaven van candidaten welke niet van onwaarde zijn verklaard, samen tot een verzamellijst.

2. Op de verzamellijst worden met Latijnsche karakters in alfabetische (lexicografische) volgorde gebracht de namen der candidaten, hunne voorletters, woonplaats, zoomede andere voor de persoonsaanduiding noodzakelijke toevoegsels.

3. Indien de candidaat is een gehuwde vrouw of weduwe, die aan de bepalingen voor Europeanen onderworpen is of op wie deze bepalingen toepasselijk zijn verklaard, wordt zij in de lijst opgenomen met den naam van haar echtgenoot of overleden echtgenoot onder toevoeging van haar eigen naam, voorafgegaan door het woord: „geboren" of eene afkorting van dat woord.

4. Is dit ter wille van een juiste aanduiding van een candidaat noodig, dan is het Volksraadstemkantoor bevoegd zijn naam in een andere spel-

ling, met andere voornamen, dan wel meerdere of andere persoonsaanduidingen, op de verzamellijst te brengen dan waarmede hij op eenige opgave voorkwam. Achter de juiste aanduiding wordt dan tusschen haakjes de aanduiding vermeid, waarmede de betrokkene op eene opgave voorkwam. Zulks geschiedt ook bij toepassing van het eerste lid letter c van het vorig artikel.

5. De ingeleverde opgaven van candidaten worden door het Volksraadstemkantoor bewaard gedurende den tijd, waarvoor de verkiezing is geschied.

Art. 32. (Gewijzigd bij Stb. 1933 No. 473). 1. Indien uit de verzamellijst voor één onderdanengroep of voor één kieskring blijkt, dat voor die groep of dien kring niet meer candidaten zijn gesteld dan er leden van den Volksraad voor die groep of dien kring gekozen moeten worden, verklaart het Volksraadstemkantoor deze candidaten te zijn verkozen.

2. Indien de candidaat, die ingevolge het vorig lid voor één der kieskringen IV tot en met IX, XI en XII gekozen zou moeten worden verklaard reeds in een tevoren behandelden kieskring door het Volksraadstemkantoor verkozen is verklaard, bepaalt het kantoor, dat in den eerstbedoelden kring een nieuwe verkiezing zal plaats hebben.

3. Bevindt de verkozen verklaarde zich in Nederlandsch-Indië, dan wordt hem zoo spoedig mogelijk een afschrift van het op zijne verkiezing betrekking hebbend gedeelte van het proces-verbaal der vergadering van het stemkantoor uitgereikt. De uitreiking geschiedt door den voorzitter van het Volksraadstemkantoor, dan wel in de gouvernementslanden van Java en Madoera door den resident en elders door het hoofd van plaatselijk bestuur, of door een door een hunner aangewezen ambtenaar; zij heeft plaats aan den verkozen verklaarde persoonlijk dan wel aan zijn verblijfplaats. De datum van uitreiking, en de naam van dengene, aan wien het afschrift is uitgereikt, wordt aangeteekend op een daartoe op het afschrift te stellen formulier, dat door het Volksraadstemkantoor wordt vastgesteld. Van de uitreiking wordt een schriftelijk relaas opgemaakt. Geschiedt de uitreiking door tusschenkomst van den resident of het hoofd van plaatselijk bestuur, dan deelt deze den datum van uitreiking onverwijld aan den Voorzitter van het Volksraadstemkantoor mede, aan wien hij ook het relaas van uitreiking opzendt.

4. Bevindt de verkozen verklaarde zich buiten Nederlandsch-Indië, dan deelt de Voorzitter van het Volksraadstemkantoor hem telegrafisch mede, dat hij verkozen is verklaard en zendt het in het vorig lid bedoelde afschrift aan de secretarie van den Volksraad.

5. Het in de twee vorige leden bedoelde afschrift strekt den gekozene tot geloofsbrief.

6. Blijken er minder candidaten te zijn gesteld, dan er leden van den Volksraad voor die groep of dien kring gekozen moeten worden, dan stelt het Volksraadstemkantoor tevens vast, hoeveel plaatsen niet door verkiezing zijn vervuld.

7. Zijn er voor één onderdanengroep of één kieskring meer candidaten gesteld, dan er plaatsen vervuld moeten worden, dan verklaart het, dat voor die groep of dien kring een stemming zal worden gehouden. Het geeft hiervan telegrafisch kennis aan de betrokken raadsvoorzitters, onder mededeeling van de namen der candidaten.

Art. 33. 1. Afschriften van de verzamellijsten worden door het Volksraadstemkantoor zoo spoedig mogelijk gezonden aan den Gouverneur-Generaal, den voorzitter van den Volksraad en de betrokken raadsvoorzitters; zij worden door de zorg van het kantoor gepubliceerd in de Javasche Courant en tegen betaling der kosten in afschrift verkrijgbaar gesteld.

2. Tevens doet het kantoor aan de betrokken raadsvoorzitters ten behoeve van de kiezers een voldoend aantal afschriften toekomen van de verzamellijsten en van het proces-verbaal der vergadering, waarin deze zijn vastgesteld.

§ 4. Van de stemming.

Art. 34. Indien het Volksraadstemkantoor heeft verklaard, dat voor een onderdanengroep of een kieskring eene stemming over candidaten voor den Volksraad zal worden gehouden, heeft deze bij periodieke verkiezingen plaats op den 3den Januari.

Art. 35. 1. Ten minste zeven dagen vóór den dag van de stemming ontvangen de betrokken kiezers van den voorzitter van den raad, waarin zij zitting hebben, eene oproeping, houdende aanwijzing van plaats, dag en uur voor de openbare vergadering, waarin de stemming, voor iedere onderdanengroep afzonderlijk, zal plaats hebben.

2. Deze oproeping gaat vergezeld van een afschrift van de verzamellijst en van het proces-verbaal, bedoeld in het tweede lid van artikel 33.

3. De vergadering heeft voortgang ongeacht het aantal der opgekomen leden.

Art. 36. 1. Nadat de voorzitter de vergadering geopend heeft, wijzen de aanwezige leden twee hunner aan, die, met den voorzitter en onder diens presidium een stemcommissie vormen.

2. Deze commissie beslist alle vragen, die zich ten aanzien van de stemming mochten voordoen. Indien zij daarbij een vraagpunt ontmoet, waarin deze verordening niet of onvolledig voorziet, beslist zij overeenkomstig de strekking dezer verordening. Zij onthoudt zich in geen geval op grond van stilzwijgen, duisterheid of onvolledigheid der bepalingen van eene beslissing of handeling, die voor den voortgang der werkzaamheden noodzakelijk is.

Art. 37. 1. Op de stemkaarten is aan de eene zijde gelegenheid tot invulling van naam, voorletters, woonplaats en andere voor de persoonsaanduiding van den candidaat of de candidaten noodzakelijke toevoegingen; aan de keerzijde is de handteekening van den voorzitter van den raad gestempeld.

2. De stemkaarten zijn verschillend van kleur voor de onderscheiden onderdanengroepen.

Art. 38. 1. De voorzitter draagt zorgt, dat een voldoend aantal dezer stemkaarten van de benoodigde kleur(en) vóór den aanvang der stemming in de vergadering aanwezig is.

2. Geen andere stemkaarten mogen bij de stemming worden gebruikt.

Art. 39. 1. Hij, die lid is van meer dan één raad, kan slechts in één dier colleges zijn stem uitbrengen.

2. De raadsvoorzitter, die krachtens zijn lidmaatschap van een anderen raad aan de verkiezing moet deelnemen, is bevoegd zijn stem uit te brengen in den door hem voor gezeten raad.

Art. 40. 1. Behoudens het bepaalde in het tweede lid van het vorig artikel, worden door de stemcommissie tot de stemming slechts toegelaten zij, die op den dag der stemming met inachtneming van het tweede lid van artikel 12 lid van den raad zijn en behooren tot de onderdanengroep, waarvoor de stemming moet plaats hebben.

2. Iedere kiezer, die tot de stemming wordt toegelaten ontvangt uit handen van den voorzitter, die daarbij overluid van den presentielijst den naam van den kiezer voorleest, een stemkaart voor de groep waartoe hij behoort.

Art. 41. 1. Na ontvangst van de stemkaart gaan de kiezers, naar de volgorde van de presentielijst, naar een niet in gebruik genomen lessenaar en stemmen op een voor anderen niet zichtbare wijze.

2. Bij stemmingen voor de groepen der onderdanen-Nederlanders en der uitheemsche onderdanen-niet-Nederlanders, zoomede bij die in de kieskringen I, II, III en X, plaatsen zij daartoe met inkt op de daarvoor bestemde zijde van de stemkaart in Latijnsche karakters den naam, de voorletters dan wel andere voor de persoonsaanduiding noodzakelijke toevoegingen, zoomede de woonplaats van een of meer candidaten, die op de verzamellijst van de groep of den kieskring voorkomen, in de volgorde,

waarin zij aan hen de voorkeur geven en tot een aantal, dat ten hoogste tweemaal het getal der voor de groep of den kieskring te verkiezen volksraadleden bedraagt.

3. In de overige kieskringen worden op de stemkaart slechts de naam, de voorletters dan wel andere voor de persoonsaanduiding noodzakelijke toevoegingen, zoomede de woonplaats van één op de verzamellijst van den kieskring voorkomend candidaat gesteld.

4. De kiezer vouwt de kaart dicht naar de zijde, waarop de naam van den candidaat is of de namen van de candidaten zijn gesteld en levert de kaart in bij den voorzitter, die, zonder van den inhoud kennis te nemen, zich overtuigt, dat zij aan de buitenzijde den voorgeschreven stempel draagt.

5. Een der leden van de stemcommissie houdt, door het stellen van zijn paraaf naast den naam van den kiezer op een afschrift van de presentielijst, aanteekening, dat de kiezer aan de stemming heeft deelgenomen.

Art. 42. (Gewijzigd bij Stb. 1933 No. 473). 1. Een kiezer kan, wanneer hij zich bij de invulling van zijn stemkaart vergist, éénmaal een nieuwe kaart aanvragen, mits de eerst overhandigde door hem wordt teruggegeven.

2. Wanneer een kiezer het Latijnsche letterschrift niet voldoende machtig of lichamelijk hulpbehoevend is, kan de stemcommissie toestaan, dat hij zich, desgewenscht doet bijstaan door een door hem aan te wijzen persoon uit of buiten den raad.

Art. 43. 1. Nadat de kiezers hun stem uitgebracht hebben, wordt, telkens voor iedere onderdanengroep, het aantal ingeleverde stemkaarten door den voorzitter aan de aanwezigen bekend gemaakt.

2. Indien het aantal ingeleverde stemkaarten grooter is dan het aantal stemmen, dat de tot één onderdanengroep behoorende kiezers, die aan de stemming hebben deelgenomen, hebben kunnen uitbrengen, vernietigt de voorzitter de betrekkelijke stemkaarten en heeft voor die groep eene nieuwe stemming plaats.

3. Is er overeenstemming tusschen de in lid 2 genoemde getallen, dan wordt de presentielijst door de stemcommissie met opgave van het aantal der daarop gestelde parafen gewaarmerkt en worden deze lijst en de ingeleverde stemkaarten door den voorzitter, voor iedere onderdanengroep afzonderlijk, in papier gesloten en verzegeld.

4. Door den voorzitter wordt op elk pak de inhoud daarvan vermeld, zoomede de onderdanengroep en de kieskring, waartoe het behoort en een en ander door zijn handteekening bevestigd.

5. Indien de voorzitter gebruik heeft gemaakt van de hem in het tweede lid van artikel 39 toegekende bevoegdheid, wordt daarvan mede op het betrokken pak stemkaarten melding gemaakt.

Art. 44. 1. Ten spoedigste zendt de voorzitter van den raad de pakken als geadviseerd dienststuk op naar het Volksraadstemkantoor. Van de verzending wordt aan dit kantoor telegrafisch kennis gegeven.

2. Zoo geen kiezers aan de stemming voor eenige onderdanengroep hebben deelgenomen, geeft de voorzitter hiervan telegrafisch kennis aan het Volksraadstemkantoor.

Art. 45. 1. Zoodra de voorzitter van het Volksraadstemkantoor in goede orde de in lid 1 van het vorig artikel bedoelde pakken dan wel het in lid 2 daarvan bedoeld bericht ontvangen heeft, doet hij daarvan mededeeling aan den afzender.

2. Is een pak geschonden ontvangen, dan beslist het Stemkantoor in een openbare vergadering, of dit pak moet worden beschouwd als in het ongereede te zijn geraakt.

3. Indien het daarbij noodig is gebleken het pak te openen en beslist wordt, dat het pak niet beschouwd moet worden als in het ongereede te zijn geraakt, worden de daarin aangetroffen stemkaarten opnieuw in een verzegeld pak gesloten.

Art. 46. 1. Indien beslist wordt, dat het pak in het ongereede is geraakt, zoomede indien moet worden aangenomen dat een pak verloren is gegaan, wordt daarvan telegrafisch mededeeling gedaan aan den afzender.

2. Deze doet daarop zoo spoedig mogelijk een nieuwe stemming houden, waarbij de in artikelen 35 tot en met 44 vervatte voorschriften worden nageleefd.

3. Van den dag, waarop de stemming is bepaald, doet hij telegrafisch mededeeling aan het Volksraadstemkantoor.

§ 5. Van de verkiezing in kieskring IV.

Art. 47. In kieskring IV heeft de verkiezing van een lid van den Volksraad plaats op den 3den Januari.

Art. 48. 1. Het oudste Hoofd van gewestelijk bestuur in de Vorstenlanden roept daartoe de kiezers op een door hem te bepalen plaats en uur in eene besloten vergadering bijeen.

2. In deze vergadering worden uitgebracht: door het oudste Hoofd van gewestelijk bestuur 3 stemmen, door den Soesoehoenan van Soerakarta en den Sultan van Jogjakarta ieder 2 stemmen, en door de Hoofden van het Mangkoenegarasche en het Pakoe-Alamsche huis ieder 1 stem.

3. De Zelfbestuurders mogen zich door gemachtigden doen vertegenwoordigen en hunne stemmen door dezen doen uitbrengen.

Art. 49. 1. Het in het vorig artikel bedoeld bestuurshoofd beoordeelt de volmachten van degenen, die zich als gemachtigden tot het uitbrengen van stemmen aanmelden.

2. Dit bestuurshoofd is voorzitter der vergadering en vervult daarbij de verplichtingen, welke aan den voorzitter van een raad als bedoeld in het eerste lid van artikel 11 en aan de Stemcommissie zijn opgelegd in artikelen 36 lid 2, 38 jo 37, 41 lid 4 en 5, artikelen 43 en 44.

3. De kiezers ontvangen zooveel stemkaarten, als zij bevoegd zijn stemmen uit te brengen. Zij stellen op elk dier kaarten den naam, de voorletters, dan wel andere voor de persoonsaanduiding onmisbare gegevens, zoomede de woonplaats van een inheemsch onderdaan-niet-Nederlander. Voor hen gelden artikel 41 lid 1 en 4, zoomede artikel 42.

4. Het Volksraadstemkantoor richt voor kieskring IV zijne, elders voor de raadsvoorzitters bestemde mededeelingen aan het in lid 1 van artikel 48 genoemd bestuurshoofd. Het handelt overigens als in de artikelen 45 en 46 is voorgeschreven. Is ingevolge laatstgenoemd artikel een nieuwe stemming noodig, dan stelt bedoeld bestuurshoofd den dag daarvoor vast en worden daarbij de in de artikelen 46 lid 3, 48 en 49 vervatte voorschriften nageleefd.

§ 6. Van de vaststelling van den uitslag.

Art. 50. (Aangevuld bij Stb. 1933 No. 473). 1. Nadat het Volksraadstemkantoor in het bezit is gekomen van de resultaten der stemming betrekking hebbende op één onderdanengroep, dan wel, voor wat de inheemsche onderdanen-niet-Nederlanders betreft, op één kieskring, houdt het ten spoedigste eene openbare vergadering ter vaststelling voor elke groep en elken kieskring afzonderlijk van den uitslag der stemming.

2. De vaststelling van den uitslag der stemming geschiedt in de, in artikel 16 aangegeven volgorde der kieskringen, behoudens dat kieskring X onmiddellijk na den IIIden kieskring volgt.

Art. 51. 1. In deze vergadering overtuigt het Volksraadstemkantoor zich door vergelijking met de radenlijst, dat van alle raden, waar een stemming moest plaats hebben, en wat betreft kieskring IV van de kiesvergadering, alle pakken met stemkaarten zijn ontvangen dan wel de mededeeling bedoeld in het tweede lid van artikel 44 ontvangen is. Het gaat na of de aanwezige pakken ongeschonden zijn dan wel, voor zoover dit niet het geval is, krachtens het tweede lid van artikel 45 beslist is, dat het pak niet moet worden beschouwd als in het ongereede te zijn geraakt.

2. Blijkt geen der kiezers aan de stemming te hebben deelgenomen, dan stelt het kantoor vast hoeveel plaatsen voor de betrokken onderdanengroep of den betrokken kieskring niet door verkiezing zijn vervuld.

Art. 52. (Gewijzigd bij Stb. 1933 No. 473). 1. De voorzitter opent vervolgens de pakken met stemkaarten.

2. Het Volksraadstemkantoor vergelijkt het aantal stemkaarten, dat ieder pak inhoudt, met het op de buitenzijde vermeld aantal. Constateert het daarbij een verschil, of stelt het tijdens de vergadering vast, dat zich bij de stemming een onregelmatigheid heeft voorgedaan, dan maakt het daarvan melding in het proces-verbaal, wint voorzoover noodig zoo spoedig mogelijk inlichtingen daarover in bij den afzender van het pak en zendt de verkregen inlichtingen aan den voorzitter van den Volksraad. Inmiddels gaat het met zijn werkzaamheden voort; het heeft niet de bevoegdheid een stemming ongeldig te verklaren.

3. Het kantoor stelt het cijfer vast, verkregen door samentelling van alle stemkaarten welke in de pakken van de betrokken onderdanengroep, dan wel, voor zooveel het de inheemsche onderdanen-niet-Nederlanders betreft, van den betrokken kieskring, tezamen vervat zijn.

Art. 53. 1. Voor de groepen der onderdanen-Nederlanders en der uitheemsche onderdanen-niet-Nederlanders, zoomede voor de kieskringen I, II, III en X, bepaalt het Volksraadstemkantoor telkens na de telling van de stemkaarten het kiesquotiënt, door het in het derde lid van het vorig artikel bedoeld cijfer te deelen door het aantal te vervullen plaatsen vermeerderd met één, en het quotiënt te verhoogen tot het onmiddellijk daarboven liggend geheele getal.

2. Deze stemkaarten worden daarna, groeps- en kieskringsgewijs, dooreengemengd en genummerd.

Art. 54. 1. De voorzitter opent de stemkaarten, neemt daarbij voor de in het vorig artikel genoemde onderdanengroepen en kieskringen de volgorde der nummers in acht en leest overluid den naam van den candidaat voor, voor wien de stemkaart als eene stem geldt.

2. Twee andere leden zien de stemkaarten na.

Art. 55. Van onwaarde zijn de stemkaarten:

a. die niet voldoen aan de voorschriften tot uitvoering van artikel 14 gesteld;

b. die een aanduiding van den kiezer bevatten;

c. waarop geen naam voorkomt, of door toepassing van het volgend artikel, alle namen zijn geschrapt.

Art. 56. (Gewijzigd bij Stb. 1933 No. 473). 1. Het Volksraadstemkantoor schrapt, in de volgorde in dit artikel aangewezen, van de stemkaarten de namen die geen candidaat voldoende duidelijk aanwijzen, en voor wat betreft de groep der onderdanen-Nederlanders, de groep der uitheemsche onderdanen-niet-Nederlanders zoomede de kieskringen I, II, III en X, bovendien de namen van hen, van wie aan het kantoor bekend is, dat zij overleden zijn.

2. Voorts schrapt het, behalve voor wat betreft kieskring IV, de namen:

a. die niet op de betrokken verzamellijst voorkomen;

voor wat betreft de kieskringen I, II, III en X, de namen:

b. van hen, die reeds tot lid van den Volksraad verkozen zijn verklaard;

zoomede, voor wat betreft kieskring IV, de namen:

c. van hen, die niet zijn inheemsch onderdaan-niet-Nederlander.

Art. 57. 1. Het Volksraadstemkantoor beslist over de waarde van de stemkaart terstond, nadat deze is geopend.

2. De voorzitter maakt de redenen van van-onwaarde-verklaring onmiddellijk bekend.

Indien een der in de zaal aanwezigen dit verlangt, moet de stemkaart worden vertoond. Van een en ander geschiedt aanteekening in het procesverbaal.

3. De bepalingen van het tweede lid vinden ook toepassing bij het schrappen van een naam op een stemkaart.

4. Blijken voor een onderdanengroep of kieskring alle stemkaarten van onwaarde te zijn, dan stelt het Volksraadstemkantoor vast, hoeveel plaatsen voor die groep of dien kieskring niet door verkiezing zijn vervuld.

Art. 58. 1. Voor de groepen der onderdanen-Nederlanders en der uitheemsche onderdanen-niet-Nederlanders, zoomede voor de kieskringen I, II, III en X, geldt elke stemkaart als een stem voor den eersten daarop geplaatsten candidaat.

2. Zoodra deze het kiesquotiënt heeft bereikt, wordt hij door het Volksraadstemkantoor verkozen verklaard.

3. De volgende stemkaarten, waarop de naam van den gekozene voorkomt, gelden verder als eene stem voor den volgenden daarop geplaatsten candidaat, die het kiesquotiënt nog niet heeft bereikt.

Art. 59. 1. Indien voor de in het vorig artikel genoemde groepen en kieskringen, nadat alle stemkaarten voorgelezen zijn, nog niet zooveel personen zijn verkozen als plaatsen te vervullen zijn, geschiedt eene tweede voorlezing of geschieden zoo noodig verdere voorlezingen, met inachtneming van de artikelen 54, 56, 57 lid 3 en 58.

2. Totdat door een candidaat het kiesquotiënt is bereikt, wordt iedere bij eene volgende voorlezing door hem verkregen stem opgeteld bij de stemmen, welke hij bij eene vorige voorlezing heeft verkregen.

3. De voorlezing der stemkaarten wordt gestaakt, zoodra evenveel personen zijn verkozen als plaatsen te vervullen zijn.

Art. 60. (Gewijzigd bij Stb. 1933 No. 473). 1. Voor de kieskringen IV tot en met IX, XI en XII maakt de voorzitter van het Volksraadstemkantoor, terstond nadat alle stemkaarten zijn geopend en de daarop uitgebrachte stemmen zijn opgenomen, het getal der geldig uitgebrachte stemmen bekend, dat in het geheel en dat op elk der candidaten is uitgebracht.

2. Is het aantal niet van onwaarde verklaarde stemmen, dat een candidaat op zich vereenigd heeft, hooger dan het totaal der overige niet van onwaarde verklaarde stemmen, dan verklaart het Volksraadstemkantoor behoudens het bepaalde in het vierde lid, dezen candidaat te zijn gekozen.

3. Heeft in een dezer kieskringen geen der candidaten het in het vorig lid bedoeld aantal bereikt, dan verklaart het, behoudens het bepaalde in het vierde lid, dat in dien kring een herstemming zal plaats vinden en wijst het als candidaten daarvoor aan de beide personen, die de meeste stemmen op zich hebben vereenigd. Komen tengevolge van gelijk aantal stemmen meerdere candidaten voor aanwijzing in aanmerking, dan worden deze allen aangewezen.

4. Indien de candidaat, die ingevolge het bepaalde bij het tweede en derde lid voor een bepaalden kring gekozen zou moeten worden verklaard, dan wel in herstemming zou komen, reeds in een te voren behandelden kieskring door het Volksraadstemkantoor gekozen is verklaard, bepaalt het kantoor, dat in den eerstbedoelden kring een nieuwe verkiezing zal plaats hebben.

Art. 61. (Gewijzigd bij Stb. 1933 No. 473). 1. De voorzitter maakt de beslissing van het Volksraadstemkantoor overluid bekend. De in de zaal aanwezigen kunnen tegen deze beslissingen bezwaren inbrengen. Hiervan geschiedt aanteekening in het proces-verbaal.

2. Ten aanzien der gekozen verklaarden wordt gehandeld als in het derde en vierde lid van artikel 32 is omschreven.

3. Het aldaar bedoelde afschrift strekt den gekozene tot geloofsbrief.

Art. 62. 1. Na de bekendmaking van den uitslag der stemming worden de geldige en de van onwaarde verklaarde stemkaarten afzonderlijk, groeps- en kieskringsgewijs, in een pak gesloten en verzegeld.

2. De stemkaarten voor de groepen der onderdanen-Nederlanders en der uitheemsche onderdanen-niet-Nederlanders, zoomede voor de kieskringen I, II, III en X, worden door het Stemkantoor bewaard gedurende den tijd, waarvoor de verkiezing is geschied; die voor de overige kieskringen,

totdat over de toelating van dengene, op wiens verkiezing zij betrekking hadden, is beslist.

3. Na verloop van den gestelden termijn vernietigt de voorzitter de stembrieven. Van deze vernietiging wordt proces-verbaal opgemaakt.

Art. 63. 1. Afschriften van de voor eenige herstemming vastgestelde candidatenlijst worden door het Volksraadstemkantoor zoo spoedig mogelijk gezonden aan den Gouverneur-Generaal, den voorzitter van den Volksraad en de betrokken raadsvoorzitters; de lijst wordt door de zorg van het kantoor gepubliceerd in de Javasche Courant en tegen betaling der kosten in afschrift verkrijgbaar gesteld.

2. Tevens doet het kantoor aan de betrokken raadsvoorzitters ten behoeve van de kiezers een voldoend aantal afschriften toekomen van de candidatenlijst en van het proces-verbaal der vergadering, waarin zij werd vastgesteld.

§ 7. Van de herstemming.

Art. 64. 1. Wanneer het Volksraadstemkantoor heeft verklaard, dat in een kieskring eene herstemming noodig is, geeft het daarvan, onder mededeeling van de candidaten, over wie de herstemming zal plaats vinden, telegrafisch kennis aan de betrokken raadsvoorzitters, dan wel, wanneer het kieskring IV betreft, aan het oudste Hoofd van gewestelijk bestuur in de Vorstenlanden.

2. Deze stellen, elk voor de tot zijn college behoorende kiezers, plaats, dag en uur van de herstemming op zoo kort mogelijken termijn vast.

3. Van den dag, waarop de herstemming is bepaald, doen zij telegrafisch mededeeling aan het Volksraadstemkantoor.

Art. 65. 1. Bij de herstemming en het vaststellen van den uitslag daarvan worden de bepalingen van de artikelen 35, lid 3, 36—40, 41 lid 1, 4 en 5, 42—46, 48, 49, 50—52, 54—56 lid 1, 57 en 60 lid 1 nageleefd.

2. De kiezers stellen op hunne stemkaart slechts den naam, de voorletters dan wel andere voor de persoonsaanduiding noodzakelijke toevoegingen, zoomede de woonplaats van één der candidaten, over wie de herstemming plaats heeft.

3. Andere op de stemkaart voorkomende namen worden daarvan door het Volksraadstemkantoor geschrapt.

4. De candidaat, die de meeste niet van onwaarde verklaarde stemmen op zich vereenigt, wordt door het kantoor verkozen verklaard; bij gelijk aantal stemmen beslist het lot.

5. De artikelen 61 en 62 lid 1, 2 (slot) en 3 zijn toepasselijk.

§ 8. Van de verplichtingen der gekozen leden.

Art. 66. (Gewijzigd bij Stb. 1933 No. 473). 1. De verkozene geeft binnen vier weken na den dag, waarop hem zijn geloofsbrief is uitgereikt, aan den voorzitter van het Volksraadstemkantoor, dan wel in de gouvernementslanden van Java en Madoera aan den resident en elders aan het hoofd van plaatselijk bestuur zijner woon- of verblijfplaats, — welke personen daarvan telegrafisch mededeeling doen aan genoemden voorzitter — kennis, of hij de verkiezing aanneemt; een bewijs van ontvangst wordt hem daarvoor afgegeven.

2. Is artikel 32, lid 4 op den verkozene toepasselijk, dan moet binnen vier weken na den dag, waarop, blijkens mededeeling der telegraafadministratie, de telegrafische mededeeling van zijne verkiezing hem heeft bereikt, bij den voorzitter van het Volksraadstemkantoor de schriftelijke kennisgeving zijn ontvangen of hij de verkiezing aanneemt.

3. De verkozene wordt, laat hij den in het eerste en het tweede lid genoemden tijd zonder kennisgeving voorbijgaan, geacht de verkiezing niet aan te nemen.

Art. 67. (Gewijzigd bij Stb. 1933 No. 473). Na ontvangst van een mededeeling als bedoeld in het eerste en tweede lid van het voorgaand artikel, doet het Volksraadstemkantoor van den inhoud daarvan onverwijld mededeeling aan den Gouverneur-Generaal en den Voorzitter van den Volksraad.

Art. 68. (Gewijzigd bij Stb. 1931 No. 168 en 1933 No. 473). 1. De tot lid van den Volksraad gekozene legt, nevens zijn geloofsbrief, aan den Raad over:

zoo hij behoort tot de onderdanen-Nederlanders of uitheemsche onderdanen-niet-Nederlanders voor wie een burgerlijke stand is ingesteld: een uittreksel uit de geboorteregisters of, bij gemis daarvan, eene akte van bekendheid, waaruit tijd en plaats zijner geboorte blijken;

zoo hij niet tot de evengenoemde groepen behoort: een uittreksel uit de geboorteregisters, dan wel een verklaring van den regent of den assistent-resident, een en ander met dien verstande, dat de verklaringen voor de als inheemsche onderdanen-niet-Nederlanders verkozenen zullen worden afgegeven door den regent en die voor de overigen door den assistent-resident zijner woonplaats, c.q. laatste woonplaats in Nederlandsch-Indië, getuigende dat aan dezen aannemelijk is gemaakt, dat de gekozene op den dag, waarop hij als lid van den Volksraad zal worden toegelaten, den ouderdom van vijf en twintig jaren zal hebben vervuld;

zoo hij niet landsdienaar is: eene verklaring van den regent of den assistent-resident, een en ander met dien verstande, dat de verklaringen voor de als inheemsche onderdanen verkozenen zullen worden afgegeven door den regent en die voor de overigen door den assistent-resident zijner woonplaats, c.q. laatste woonplaats in Nederlandsch-Indië, getuigende dat hij ingezetene van Nederlandsch-Indië is;

zoo hij niet-Nederlander is: een verklaring van den regent of den assistent-resident, een en ander met dien verstande, dat de verklaringen voor de als inheemsche onderdanen verkozenen zullen worden afgegeven door den regent en die voor de overigen door den assistent-resident zijner woonplaats, c.q. laatste woonplaats in Nederlandsch-Indië, getuigende dat hij den staat van Nederlandsch onderdaan bezit en of hij inheemsch dan wel uitheemsch onderdaan is.

2. Door hen, die reeds eerder als lid van den Volksraad zijn toegelaten, behoeft het uittreksel uit de geboorteregisters, dan wel de daarvoor in de plaats tredende acte van bekendheid of verklaring niet te worden overgelegd.

3. De geloofsbrief wordt door den verkozene zoo spoedig mogelijk na de in artikel 66 lid 1 bedoelde kennisgeving tegelijk met bovenbedoelde stukken bij den Volksraad ingezonden.

4. Zijn de geloofsbrieven en de verder in de eerste lid genoemde stukken na verloop van twee maanden na den dag der uitreiking van den geloofsbrief door den Volksraad nog niet ontvangen, dan wordt, tenzij deze termijn door den Gouverneur-Generaal is verlengd, de plaats, die de verkozene zou vervullen, geacht op den eersten dag na afloop van dien termijn opnieuw te zijn opengevallen. Is artikel 32, lid 4 op den verkozene toepasselijk, dan vangt voor de indiening van de in het eerste lid vermelde stukken, evengenoemde termijn van twee maanden aan op den dag na dien, waarop blijkens mededeeling der telegraaf-administratie, de telegrafische mededeeling van zijn verkiezing den verkozene heeft bereikt.

5. Van de ontvangst van den geloofsbrief en de verder in het eerste lid genoemde stukken, dan wel van het verstrijken van den termijn zonder dat de ontvangst daarvan heeft plaats gehad, doet de Voorzitter van den Volksraad mededeeling aan den Gouverneur-Generaal en aan het Volksraadstemkantoor.

§ 9. Van de voorzieningen ingeval een gekozene zijn verkiezing niet aanneemt of de indiening van de voorgeschreven stukken nalaat.

Art. 69. (Gewijzigd bij Stb. 1933 No. 473). Heeft het Volksraadstemkantoor kennis bekomen dat iemand die voor de groep der onderdanen-Nederlanders de groep der uitheemsche onderdanen-niet-Nederlanders dan wel voor een der kieskringen I, II, III en X gekozen is, hetzij overleden is, hetzij zijne verkiezing niet aanneemt, dan wel den voor het aannemen van zijne verkiezing in artikel 66 lid 1 en 2 bepaalden tijd zonder kennisgeving heeft laten verstrijken of dat zijn geloofsbrief en de verder in artikel 68 lid 1 genoemde stukken na afloop van den in het vierde lid van dit artikel bedoelde termijn niet door den Volksraad zijn ontvangen, dan wijst het zoo spoedig mogelijk den persoon aan, die voor de opengevallen plaats is gekozen.

Art. 70. (Gewijzigd bij Stb. 1933 No. 473). 1. Daartoe wordt in eene openbare vergadering het verzegeld pak geldige stemkaarten voor de betrokken onderdanen of den betrokken kieskring door het Stemkantoor geopend. Daaruit worden de stemkaarten genomen, waarop de naam voorkomt van dengene, wiens plaats is opengevallen.

2. Met deze kaarten wordt gehandeld als in de artikelen 54, 56, 57 lid 3, 58 en 59 is bepaald.

3. Als kiesquotiënt blijft gelden het daarvoor bij de eerste vaststelling van den uitslag bepaald cijfer.

4. Buiten rekening worden gelaten de op de stemkaarten voorkomende candidaten, die reeds gekozen zijn verklaard, lid van den Volksraad zijn krachtens benoeming, overleden zijn, dan wel verkeeren in de omstandigheden vermeld in artikel 69.

5. Artikel 61 is van toepassing.

6. Na afloop der vergadering worden de stemkaarten opnieuw in een pak gesloten en verzegeld.

7. Behalve het in artikel 61 bedoeld afschrift van het proces-verbaal der vergadering, wordt aan den gekozene een extract toegezonden uit het proces-verbaal, waaruit de verkiezing blijkt van hem wiens plaats hij vervult. Dit laatste wordt door hem, met de in artikel 68 lid 1 genoemde stukken, aan den Volksraad ingezonden. Is artikel 32, lid 4 op den verkozene toepasselijk, dan wordt dit extract aan de secretarie van den Volksraad toegezonden.

8. De artikelen 66, 67, 68, lid 2, 3, 4 en 5 zijn van toepassing.

Art. 71. (Gewijzigd bij Stb. 1933 No. 473). 1. Wanneer de gevallen, bedoeld in het eerste lid van artikel 69, zich voordoen ten aanzien van een der overige kieskringen, verklaart het Volksraadstemkantoor, dat aldaar een nieuwe verkiezing moet plaats hebben.

2. Het geeft hiervan kennis aan den Gouverneur-Generaal, aan den voorzitter van den Volksraad en telegrafisch aan de betrokken raadsvoorzitters, dan wel, wanneer het kieskring IV betreft, aan het oudste Hoofd van gewestelijk bestuur in de Vorstenlanden. Deze stellen, elk voor de tot zijn college behoorende kiezers, dagen en uren van de candidaatstelling en plaats, dag en uur der eventueele stemming dan wel der kiesvergadering vast.

3. Van de dagen, waarop de candidaatstelling en de stemming dan wel de kiesvergadering zijn bepaald, doen zij telegrafisch mededeeling aan het Volksraadstemkantoor.

4. Op deze nieuwe verkiezing zijn de vorige, op de bedoelde kieskringen betrekking hebbende artikelen van toepassing.

5. Behalve de in artikel 30 bedoelde candidaten schrapt het Volksraadstemkantoor van de candidaten-opgaven de namen van hen, die:

a. overleden zijn dan wel verkeeren in de omstandigheden vermeld in artikel 69;
b. reeds gekozen zijn verklaard dan wel lid van den Volksraad zijn krachtens benoeming.

§ 10. Slotbepaling.

Art. 72. 1. Wanneer de in deze verordening bepaalde verrichtingen op een Zondag of feestdag mochten vallen of de daarin gestelde termijnen op een Zondag of feestdag mochten afloopen, treden de eerstvolgende dag of dagen, geen Zondag of feestdagen zijnde, daarvoor in de plaats.

2. Voor zoover de bepalingen van den tijd voor die verrichtingen aan het Openbaar Gezag is opgedragen, worden daarvoor geene Zondagen of feestdagen aangewezen.

3. De in artikel 21 bedoelde formulieren zijn niet verkrijgbaar op Zon- en feestdagen; deze dagen tellen echter in den in dat artikel genoemden termijn van 30 dagen mede.

4. Als feestdagen worden in dit artikel aangemerkt de dagen, waarop de landskantoren gesloten zijn.

Art. 73. Deze verordening kan worden aangehaald als „Volksraad-kiesverordening 1926".

Bijlage F[5].

AANVULLENDE VOLKSRAADREGELEN 1926.

Ordonnantie van 5 Juli 1926 houdende regelen omtrent de benoemde leden van den Volksraad en de wijze van voorziening in opengevallen plaatsen, overlegging en onderzoek van geloofsbrieven van nieuwe leden, de beslissing van geschillen, welke aangaande die geloofsbrieven of de verkiezing rijzen, alsmede hetgeen verder voor de uitvoering van artikel 61 der Indische Staatsregeling noodig is (Stb. 1926 No. 277, 1931 No. 62 en Stb. 1933 No. 473).

---

§ 1. Van de benoemde leden van den Volksraad.

Art. 1. Uiterlijk op den derden dag der maand Maart van het jaar, waarin de leden van den Volksraad aftreden, dient de Raad van Nederlandsch-Indië zijne in artikel 55, lid 3 en lid 9, der Indische Staatsregeling bedoelde aanbevelingen in.

Art. 2. 1. Indien de Voorzitter van den Volksraad gronden aanwezig acht om aan te nemen, dat iemand, die ingevolge artikel 55, lid 3 of lid 9, der Indische Staatsregeling tot lid van den Volksraad benoemd is, niet of niet langer lid van het College kan zijn, geeft hij daarvan, onder mededeeling van die gronden, kennis aan den Gouverneur-Generaal.

2. Op andere wijze van het bestaan van zoodanige gronden kennis krijgende, doet de Gouverneur-Generaal terzake het advies van bedoelden Voorzitter inwinnen.

Art. 3. 1. Op besluiten, waarbij aan een lid van den Volksraad als in het vorig artikel bedoeld, ontslag wordt verleend of een zoodanig lid van het lidmaatschap wordt ontheven, wordt de Raad van Nederlandsch-Indië gehoord.

2. Afschrift van het besluit wordt verleend aan evengenoemd College en aan den Volksraad.

Art. 4. Indien een benoemd lid van den Volksraad aan den Gouverneur-Generaal heeft kennis gegeven, dat hij zijn ontslag neemt, laat de Gouverneur-Generaal daarvan binnen veertien dagen mededeeling doen aan den Raad van Nederlandsch-Indië en aan den Volksraad.

Art. 5. Valt op andere wijze dan bij de vorige artikelen is voorzien, buiten de periodieke aftreding, de plaats van een door den Gouverneur-Generaal benoemd lid van den Volksraad open, dan doet de Voorzitter van den Volksraad daarvan mededeeling aan den Gouverneur-Generaal, die binnen veertien dagen den Raad van Nederlandsch-Indië daarmede in kennis doet stellen.

Art. 6. Ter vervulling van vacatures, ontstaan buiten de periodieke aftreding, dient de Raad van Nederlandsch-Indië eene aanbeveling in binnen een maand, nadat het College van den Gouverneur-Generaal bericht heeft ontvangen, dat onder de door hem benoemde leden van den Volksraad een plaats is opengevallen.

Art. 7. (Gewijzigd bij Stb. 1933 No. 473). 1. De ingevolge artikel 55, lid 3 of lid 9, der Indische Staatsregeling tot lid van den Volksraad benoemde, geeft binnen vier weken na den dag, waarop hem van deze benoeming mededeeling is gedaan, aan den Gouverneur-Generaal kennis of hij de benoeming aanneemt.

2. Hij wordt, laat hij dien tijd zonder kennisgeving voorbijgaan, geacht de benoeming niet aan te nemen.

3. Indien de benoemde bedankt, dan wel zich het geval bedoeld in het vorig lid voordoet, doet de Gouverneur-Generaal den Raad van Nederlandsch-Indië daarmede in kennis stellen.

4. Afschrift van het benoemingsbesluit en van de in het eerste lid bedoelde kennisgeving wordt verleend aan evengenoemd College en den Volksraad.

§ 2. Van de geloofsbrieven van nieuwe leden.

Art. 8. (Gewijzigd bij Stb. 1933 No. 473). Nadat de geloofsbrieven van de gekozen leden overeenkomstig het bepaalde bij artikel 68, lid 1, 2 en 3 der Volksraad-kiesverordening 1926 aan den Volksraad zijn overgelegd, onderzoekt het College deze en beslist het de geschillen, welke aangaande die brieven of de verkiezing zelve rijzen met inachtneming van de volgende artikelen.

Art. 9. (Gewijzigd bij Stb. 1931 No. 62). 1. Het onderzoek geschiedt zoo spoedig mogelijk.

2. Geen lid neemt deel aan het onderzoek en de beoordeeling van zijn eigen geloofsbrief noch woont de daarover te houden beraadslaging bij.

Art. 10. (Gewijzigd bij Stb. 1931 No. 62). 1. Bij het onderzoek doet de Volksraad zich voorlichten door eene commissie, welke door den Voorzitter wordt benoemd zoo dikwijls zoodanig onderzoek noodig is. Zij wordt samengesteld uit de benoemde leden en de reeds toegelaten verkozen leden.

2. Nevens de geloofsbrieven en de daarbij overgelegde bescheiden worden in hare handen gesteld de stukken, welke door het Volksraad-stemkantoor gedurende den loop der verkiezing aan den Voorzitter van den Volksraad zijn gezonden, de inlichtingen, welke door dit kantoor ingevolge artikel 52 lid 2 der Volksraad-kiesverordening 1926 zijn ingewonnen, de klachten, welke bij den Volksraad omtrent de verkiezing of eenig onderdeel daarvan mochten zijn ingebracht, zoomede de aan den Volksraad in afschrift toegezonden besluiten, welke ingevolge artikel 61 lid 2 der Indische Staatsregeling door den Gouverneur-Generaal ten aanzien van een of meer der nieuwe gekozen leden genomen mochten zijn.

Art. 11. 1. De gekozenen worden als lid van den Volksraad toegelaten, tenzij:

a. de overgelegde bescheiden onvolledig mochten zijn, of niet voldoen aan de wettelijke eischen;

b. te hunnen aanzien een besluit is genomen als bedoeld in artikel 61 lid 2 der Indische Staatsregeling;

c. de stemming in een of meer raden, dan wel de verkiezing in kieskring IV ongeldig was;

dan wel

d. de uitslag van de verkiezing onjuist is vastgesteld.

2. De ongeldigheid van de stemming in een of meer raden of een onjuistheid in de vaststelling van den uitslag der verkiezing staat echter niet in den weg aan de toelating van de leden, op wier verkiezing de ongeldigheid of onjuistheid geacht wordt geen invloed te hebben gehad, en, ingeval van ongeldigheid van stemming, de nieuwe stemming geacht wordt geen invloed te kunnen hebben.

3. Het door den Volksraad in te stellen onderzoek strekt zich niet uit tot de geldigheid van de verzamellijsten, zooals zij door het Volksraad-stemkantoor in de Javasche Courant zijn gepubliceerd.

Art. 12. 1. Wanneer ten aanzien van een der gekozenen aan den Volksraad geen besluit bekend is, als bedoeld in artikel 61 lid 2 der Indische Staatsregeling, en het College niettemin van oordeel is, dat de gekozene geen lid van den Volksraad kan zijn, geeft de Voorzitter hiervan, onder mededeeling van de gronden, waarop dit oordeel berust, en onder bijvoeging van zijn advies, kennis aan den Gouverneur-Generaal.

2. Deze beslist, den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord, bij met redenen omkleed besluit, of de gekozene voldoet of nog voldoet aan de vereischten van het Volksraadlidmaatschap.

3. Hangende deze beslissing doet de Volksraad over de toelating van den betrokkene geen uitspraak.

Art. 13. 1. Indien de Volksraad besluit tot niet-toelating van een of meer leden wegens de ongeldigheid van de stemming in één of meer raden, dan wel van de verkiezing in kieskring IV, geeft de Voorzitter daarvan kennis aan den Gouverneur-Generaal en aan het Volksraadstemkantoor.

2. Na ontvangst van deze kennisgeving, bepaalt dit kantoor, dat in de door deze beslissing getroffen raden een nieuwe stemming, of zoo het kieskring IV betreft, een nieuwe verkiezing moet plaats hebben en stelt den dag daarvoor vast.

3. Het Volksraadstemkantoor geeft hiervan kennis aan den Gouverneur-Generaal, aan den Voorzitter van den Volksraad en telegrafisch aan de betrokken raadsvoorzitters, dan wel, wanneer het kieskring IV betreft, aan het oudste Hoofd van gewestelijk bestuur in de Vorstenlanden.

4. Op deze stemming en verkiezing zijn onderscheidenlijk van toepassing de artikelen 35 tot en met 46 zoomede 48 en 49 der Volksraadkiesverordening 1926.

5. Bij de vaststelling van den uitslag blijft hij die reeds als lid van den Volksraad is toegelaten, gekozen verklaard, ook indien mocht blijken, dat dit ten onrechte is geschied.

Tegenover hem valt dan af de candidaat, die, indien de toegelatene niet gekozen ware verklaard, gekozen zou zijn.

Art. 14. 1. Besluit de Volksraad tot niet-toelating van één of meer leden wegens de onjuistheid van de vaststelling van den uitslag der verkiezing, dan geeft de Voorzitter daarvan kennis aan den Gouverneur-Generaal en aan het Volksraadstemkantoor.

2. Binnen veertien dagen na de ontvangst van deze kennisgeving stelt het kantoor, in een openbare vergadering, den uitslag, voor zoover noodig, opnieuw vast, met inachtneming van de beslissing van den Volksraad.

3. Het vijfde lid van het vorig artikel wordt hierbij nageleefd.

4. De artikelen 61, 62 lid 1 en 63 der Volksraad-kiesverordening 1926 zijn van toepassing.

§ 3. Van het ontstaan van vacatures onder de gekozen leden.

Art. 15. 1. Indien de Voorzitter van den Volksraad, buiten het geval voorzien bij artikel 12, gronden aanwezig acht om aan te nemen, dat iemand, die tot lid van den Volksraad gekozen is, niet of niet langer lid van het College kan zijn, geeft hij daarvan, onder mededeeling van die gronden, kennis aan den Gouverneur-Generaal.

2. Op andere wijze van het bestaan van zoodanige gronden kennis krijgende, doet de Gouverneur-Generaal terzake het advies van bedoelden Voorzitter inwinnen.

Art. 16. 1. Op besluiten, waarbij de verkiezing van een lid van den Volksraad vernietigd wordt, of een gekozen lid van het lidmaatschap wordt ontheven, wordt de Raad van Nederlandsch-Indië gehoord.

2. Afschrift van het besluit wordt verleend aan evengenoemd College, den Volksraad en aan het Volksraadstemkantoor.

Art. 17. Indien een gekozen lid van den Volksraad aan den Gouverneur-Generaal heeft kennis gegeven, dat hij zijn ontslag neemt, laat de Gouverneur-Generaal daarvan mededeeling doen aan den Volksraad en aan het Volksraadstemkantoor.

Art. 18. 1. Wanneer op andere wijze dan bij de voorafgaande artikelen voorzien, buiten de periodieke aftreding, de plaats van een gekozen lid van den Volksraad openvalt, geeft de Voorzitter daarvan kennis aan den Gouverneur-Generaal en aan het Volksraadstemkantoor.

2. Betreft het eene vacature, ontstaan ingevolge artikel 61 lid 1 der Indische Staatsregeling, dan gaat de Voorzitter tot eene mededeeling aan het Volksraadstemkantoor niet over dan na zich vergewist te hebben, dat de Gouverneur-Generaal een bijzonder geval als in dat artikel bedoeld, niet aanwezig acht.

§ 4. Van de wijze van voorziening in opengevallen plaatsen van gekozen leden.

Art. 19. 1. Heeft het Volksraadstemkantoor op de wijze, bedoeld in artikel 16 lid 2, 17 of 18, kennis verkregen, dat de plaats van een lid van den Volksraad, dat voor de groep der onderdanen-Nederlanders, de groep der uitheemsche onderdanen niet-Nederlanders dan wel voor een der kieskringen I, II, III en X gekozen is, is opengevallen, dan wijst het zoo spoedig mogelijk de persoon aan, die voor de opengevallen plaats is gekozen.

2. Artikel 70 der Volksraad-kiesverordening 1926 is van toepassing. Behalve de in het vierde lid daarvan genoemde candidaten worden buiten rekening gelaten zij, die verkeeren in een der gevallen, bedoeld in de artikelen 16 lid 1, 17 en 18.

Art. 20. (Gewijzigd bij Stb. 1933 No. 473). 1. Wanneer de plaats is opengevallen van een lid, dat door een der kieskringen IV tot en met IX, XI of XII is afgevaardigd, verklaart het Volksraadstemkantoor dat aldaar een nieuwe verkiezing moet plaats hebben.

2. Artikel 71 lid 2—5 der Volksraad-kiesverordening 1926 is van toepassing. Behalve de in evenbedoeld vijfde lid genoemde candidaten worden door het Volksraadstemkantoor van de candidatenopgaven geschrapt de namen van hen, die verkeeren in één der gevallen, bedoeld in de artikelen 16 lid 1, 17 en 18.

Art. 21. Deze regelen kunnen worden aangehaald als „Aanvullende Volksraadregelen 1926".

Bijlage F³.

GEDELEGEERDEN-KIESVERORDENING 1927.

Koninklijk besluit van 8 Maart 1927 No. 32 strekkende tot vaststelling van eene verordening op de verkiezing van de leden van het College van Gedelegeerden uit den Volksraad en de vervulling van de tusschentijds opengevallen plaatsen in dat College (Indisch Staatsblad 1927 No. 126 en 1931 No. 135).

§ 1. Van de candidaatstelling.

Art. 1. (Gewijzigd bij St. 1931 No. 135). Voordat tot de in artikel 7 bedoelde benoeming wordt overgegaan heeft de candidaatstelling voor het lidmaatschap van het College van Gedelegeerden plaats op een door den Voorzitter van den Volksraad te bepalen dag en uur.

Art. 2. 1. De candidaatstelling geschiedt door indiening van een lijst, welke één of meer namen bevat van hen, die voor het aanbrekende zittingstijdperk door den Gouverneur-Generaal tot lid van den Volksraad benoemd, dan wel als zoodanig door het Volksraadstemkantoor verkozen verklaard zijnde, hun benoeming of verkiezing hebben aangenomen.

2. De namen der candidaten worden gesteld in de volgorde, waarin aan hen de voorkeur wordt gegeven.

3. Elke lijst bevat niet meer dan twintig namen.

Art. 3. De formulieren voor de candidatenlijsten zijn tijdig vóór en op den dag der candidaatstelling kosteloos verkrijgbaar ten kantore van den Volksraad.

Art. 4. 1. De lijsten in het eerste lid van artikel 2 vermeld, moeten in Latijnsche karakters inhouden den naam, de voorletters, zoomede andere voor de persoonsaanduiding der candidaten noodzakelijke toevoegingen, en onderteekend zijn door ten minste twee der in evengenoemd lid bedoelde personen.

2. Indien de candidaat is een gehuwde vrouw of weduwe, die aan de bepalingen voor Europeanen onderworpen is of op wie deze bepalingen toepasselijk zijn verklaard, wordt zij in de lijst opgenomen met den naam van haar echtgenoot of overleden echtgenoot, onder toevoeging van haar eigen naam, voorafgegaan door het woord „geboren" of eene afkorting van dit woord.

3. Naast de onderteekening moeten worden vermeld de namen van de onderteekenaars en hunne voorletters, of andere voor de persoonsaanduiding noodzakelijke toevoegingen.

4. Iedere onderteekenaar mag niet meer dan één lijst onderteekenen.

Art. 5. 1. De indiening van de lijsten geschiedt persoonlijk door een of meer personen, die haar onderteekend hebben, ten kantore van den Volksraad bij den Voorzitter.

2. De candidaten kunnen bij de indiening tegenwoordig zijn.

3. Lijsten, welke

a. ingediend worden door personen, die haar niet onderteekenden;
b. ingediend worden buiten den vastgestelden tijd;
c. niet zijn voorzien van het vereischte aantal handteekeningen van bevoegde personen en hunne daarnaast gestelde namen;
d. de onderteekening dragen van iemand, die een reeds eerder ingediende opgave onderteekend heeft;
e. andere of meer namen bevatten dan is toegelaten; dan wel
f. namen bevatten, die niet in volgorde zijn gesteld of een candidaat niet voldoende duidelijk aanwijzen,

worden door den Voorzitter geweigerd.

4. In alle andere gevallen voorziet deze de lijst van een volgnummer en stelt hij een bewijs van ontvangst ter hand aan dengene, die de lijst inlevert.

Art. 6. De Voorzitter doet de ontvangen candidatenlijsten terstond vermenigvuldigen, aan de in het eerste lid van artikel 2 bedoelde personen uitdeelen en, tegen betaling van de kosten, in afschrift verkrijgbaar stellen.

§ 2. Van de benoeming.

Art. 7. (Gewijzigd bij St. 1931 No. 135). Binnen de eerste veertien dagen van het tijdperk, bedoeld in het eerste lid van artikel 60 der Indische Staatsregeling, benoemt de Volksraad twintig leden van het College van Gedelegeerden.

2. Als zoodanig zijn benoembaar zij, die, voor het aanbrekende zittingstijdperk door den Gouverneur-Generaal tot lid van den Volksraad benoemd, hun benoeming hebben aangenomen, zoomede degenen, die voor dit tijdperk door het Volksraadstemkantoor verkozen verklaard, door den Volksraad als lid zijn toegelaten.

3. Aan de ten behoeve van de benoeming te houden stemming wordt uitsluitend deelgenomen door de door den Gouverneur-Generaal benoemde en de gekozen leden, die den in artikel 59 der Indische Staatsregeling voorgeschreven eed (verklaring en belofte) hebben afgelegd.

Art. 8. 1. De stemming geschiedt met gebruikmaking van de in artikel 6 bedoelde candidatenlijsten.

2. Tevoren worden door den Voorzitter van de lijsten geschrapt de namen der candidaten en der onderteekenaars, die niet voldoen aan de eischen, in het tweede lid van artikel 7 gesteld.

3. Lijsten, die als gevolg hiervan geen namen van candidaten bevatten of niet door minstens twee bevoegde personen onderteekend zijn, blijven, behoudens het bepaalde bij lid 5, verder buiten beschouwing.

4. De Voorzitter doet van een en ander in de vergadering mededeeling.

5. De leden, die geen der lijsten onderteekend hebben, worden in de gelegenheid gesteld het aantal handteekeningen onder een lijst, waarop namen van de onderteekenaars geschrapt zijn, tot het vereischte minimum aan te vullen.

Art. 9. 1. De stemming geschiedt bij hoofdelijke oproeping in de volgorde der presentielijst.

2. Na het afroepen van zijn naam, verklaart elk der ter vergadering aanwezige leden, door het noemen van een der volgnummers, op welke van de candidatenlijsten hij zijn keus vestigt. Door den Secretaris wordt achter den naam van den betrokkene op de presentielijst aanteekening gehouden van het volgnummer dat door dezen is genoemd.

Art. 10. 1. Na gehouden stemming maakt de Voorzitter bekend, hoeveel stemmen in totaal zijn uitgebracht en hoeveel stemmen op iedere lijst zijn vereenigd.

2. Het aantal stemmen, dat op iedere lijst vereenigd is, wordt vervolgens door het totaal aantal uitgebrachte stemmen gedeeld en het quotiënt met 20 vermenigvuldigd.

De Voorzitter kent aan iedere lijst een aantal plaatsen toe, aangegeven door het cijfer der geheele getallen van de aldus verkregen uitkomsten.

Art. 11. 1. Indien, na toepassing van het vorig artikel, de som van het aan de verschillende lijsten toegewezen aantal plaatsen, minder bedraagt dan 20, dan wordt een onvervulde plaats allereerst toegewezen aan de lijst die na toepassing van de berekening van het vorig artikel, de uitkomst met de hoogste breuk vertoont, en vervolgens zoo noodig telkens aan een lijst, die de uitkomst met de naastvolgende lagere breuk vertoont.

2. Hebben twee of meer lijsten, die voor toewijzing van een plaats in aanmerking komen, een uitkomst met dezelfde breuk en kan niet aan al deze lijsten een zetel méér worden toegewezen, dan bepaalt de Voorzitter door het lot, ten aanzien van welke lijst of lijsten de toewijzing zal geschieden.

Art. 12. 1. Nadat het aantal plaatsen in het College van Gedelegeerden is bepaald, dat aan iedere lijst is toegewezen, verklaart de Voorzitter voor elk dier lijsten, welke van de daarop vermelde candidaten in die plaatsen zijn gekozen.

2. Hij geeft hierbij aan een lijst, waaraan een grooter aantal plaatsen is toegewezen, den voorrang boven een met kleiner aantal en, bij lijsten waaraan hetzelfde aantal plaatsen is toegekend aan een lijst met hooger volgnummer boven een met lager volgnummer.

Art. 13. 1. Voor elke lijst worden gekozen verklaard de daarop, na toepassing van art. 8, lid 2, en met inachtneming van het volgend lid, voorkomende candidaten in de volgorde, waarin zij op de lijst vermeld staan, te beginnen bij den eersten daarop geplaatsten naam, en tot een aantal, gelijk aan het aantal plaatsen, dat aan de lijst is toegewezen.

2. Is een candidaat op een lijst gekozen verklaard, dan wordt hij geacht niet meer op eenige andere lijst voor te komen.

Art. 14. 1. Indien het aantal op een lijst voorkomende namen kleiner is dan het aantal aan die lijst toegewezen plaatsen, stelt de Voorzitter de leden, die op die lijst hun stem hebben uitgebracht, gedurende een redelijken tijd in de gelegenheid de lijst, met inachtneming van de artt. 2, lid 3, en 7, lid 2, aan te vullen.

2. De aanvulling geschiedt door al de in lid 1 bedoelde leden gemeenschappelijk bij een door hen te onderteekenen en door één hunner persoonlijk bij den Voorzitter in te dienen schriftelijke opgave. De Voorzitter geeft daarvoor een bewijs van ontvangst af.

3. De in het vorige lid bedoelde opgave wordt gehecht aan de candidatenlijst, waarop zij betrekking heeft.

Art. 15. Zijn na toepassing van de artt. 12, 13 en 14 minder dan 20 candidaten gekozen verklaard, dan heeft, ter verkiezing van het ontbrekende aantal, een stemming plaats op de wijze als in art. 66 lid 6 der Indische Staatsregeling is voorgeschreven.

Art. 16. 1. De met toepassing van de artt. 12, 13, 14 en 15 gekozen candidaten worden door den Volksraad benoemd verklaard tot lid van het College van Gedelegeerden.

2. De benoemde, die in de vergadering tegenwoordig is, deelt binnen twee dagen, hij, die niet tegenwoordig is, binnen acht dagen na ontvangst van het bericht zijner benoeming, aan den Voorzitter mede of hij die aanneemt.

Art. 17. De candidatenlijsten, waarover eene stemming heeft plaats gehad, worden ten kantore van den Volksraad bewaard gedurende den tijd, waarvoor de benoeming is geschied.

Art. 18. 1. Leden van den Volksraad, die aan de stemming over de candidatenlijsten niet hebben deelgenomen, zijn bevoegd om alsnog één der in art. 17 bedoelde lijsten te onderteekenen, indien daartegen bij hunne medeleden, welke die lijst onderteekenden of daarop hun stem uitbrachten, geen bezwaar bestaat.

2. Zij wenden zich daartoe tot den Voorzitter, onder mededeeling van het nummer der betrokken lijst. De Voorzitter brengt dit verzoek ter kennis van de leden, welke op die lijst hun stem uitbrachten of haar onderteekenden, onder uitnoodiging zich binnen veertien dagen na de ontvangst der kennisgeving, daarover te willen uitspreken.

3. Is binnen den gestelden termijn geen bezwaar ingebracht, dan laat de Voorzitter den verzoeker tot de onderteekening toe.

Art. 19. 1. De leden van den Volksraad, die op een candidatenlijst hun stem hebben uitgebracht of deze hebben onderteekend, zijn gedurende den verderen duur van het zittingstijdperk bevoegd deze lijst met inachtneming van de artt. 2, lid 3, en 7, lid 2, aan te vullen en wijziging te brengen in de volgorde der candidaten.

2. De aanvulling en wijziging geschiedt door al de in lid 1 bedoelde leden, die op het tijdstip van aanvulling nog lid van den Volksraad zijn, gemeenschappelijk bij een door hen te onderteekenen en door één

hunner persoonlijk bij den Voorzitter in te dienen schriftelijke opgave. De Voorzitter geeft daarvoor een bewijs van ontvangst af.

3. Het derde lid van art. 14 is toepasselijk.

§ 3. Van de voorzieningen ingeval een benoemde zijn benoeming niet aanneemt, zoomede bij tusschentijdsche vacatures.

Art. 20. 1. Wanneer de Voorzitter van den Volksraad van een tot lid van het College van Gedelegeerden benoemde niet binnen den in art. 16 gestelden termijn bericht ontvangen heeft, dat hij zijn benoeming aanneemt, zoomede wanneer hij gedurende het in art. 1 bedoelde tijdperk kennis bekomt, dat de plaats van eenig lid van bedoeld college is opengevallen, wijst hij, zoo mogelijk, het lid aan, dat in de opengevallen plaats gekozen moet worden beschouwd.

2. Daartoe maakt hij gebruik van de candidatenlijst, waarop degeen, die vervangen moet worden, is gekozen verklaard, met inachtneming van de aanvullingen en wijzigingen, welke deze lijst door nadere schriftelijke opgaven als bedoeld in de art. 14 en 19, mogelijk heeft ondergaan. Als vervanger wijst hij aan het lid van den Volksraad, wiens naam op die candidatenlijst het eerste volgt na den naam van een bereids uit die lijst voor het College van Gedelegeerden aangewezen persoon.

3. Voor aanwijzing komen hierbij niet in aanmerking degenen:

a. die overleden zijn;

b. die reeds zitting hebben in het College van Gedelegeerden;

c. die tot lid van dit college benoemd, die benoeming niet hebben aanvaard en niet schriftelijk aan den Voorzitter te kennen hebben gegeven zich voor een nieuwe benoeming beschikbaar te stellen; en

d. die niet voldoen aan den in het tweede lid van art. 7 gestelden eisch.

Art. 21. 1. De Voorzitter van den Volksraad doet van de in het vorig artikel bedoelde aanwijzing onverwijld mededeeling in een vergadering van den Volksraad dan wel, wanneer deze raad niet bijeen is, in een vergadering van het College van Gedelegeerden.

2. De aldus aangewezene wordt geacht door den Volksraad voor den verderen duur van het in art. 1 bedoelde tijdperk tot lid van bedoeld college te zijn benoemd.

Art. 22. 1. Is het niet mogelijk door toepassing van art. 20 tot vervulling van de opengevallen plaats te geraken, dan geschiedt de verkiezing van een nieuw lid van het College van Gedelegeerden door stemming in de eerstvolgende vergadering van den Volksraad op de wijze, als in art. 66, lid 6, der Indische Staatsregeling is voorgeschreven.

2. Art. 16 lid 1, is toepasselijk.

§ 4. Slotbepaling.

Art. 23. Deze verordening kan worden aangehaald als „Gedelegeerdenkiesverordening 1927".

II. Dit besluit treedt in werking met ingang van een nader door den Gouverneur-Generaal te bepalen dag (1).

(1) Het besluit is in werking getreden met ingang van den dag na dien van afkondiging (Staatsblad 1927 no. 127).

3 dl.

